

Thủ tướng yêu cầu các bộ, ngành xử lý công việc qua mạng

Sáng 31/8, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc đã điều hành phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 8/2016. Về phía Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ trưởng Chu Ngọc Anh tham dự phiên họp.

Phát biểu tại cuộc họp, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc nhấn mạnh tinh thần của quy chế làm việc là tăng cường công khai minh bạch hoạt động của Chính phủ trước nhân dân để dân biết, có ý kiến và giám sát. Đặc biệt, Thủ tướng yêu cầu giảm họp hành và bám sát thực tiễn cuộc sống bởi “nếu chỉ ngồi bàn giấy mà không có thực tiễn thì khó có mô hình mới, chính sách sát thực tiễn”.

Thủ tướng yêu cầu chú trọng đổi mới phương thức chỉ đạo, điều hành, quy trình giải quyết công việc của Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ, trong đó xây dựng quy trình xử lý công việc một cách khoa học, hợp lý đối với từng loại công việc, từng nhiệm vụ; xác định rõ thẩm quyền và để cao trách nhiệm của các cơ quan chủ trì, cơ quan phối hợp, cơ quan thẩm định, cơ quan thẩm tra; xác định rõ vai trò của chuyên viên, lãnh đạo vụ, lãnh đạo bộ trong xử lý công việc.

Cho rằng thời gian qua tình trạng chậm trễ của các bộ có một phần nguyên nhân ở cấp chuyên viên, cấp vụ, có tình trạng phải gặp người để xuất mới xử lý công việc, Thủ tướng chỉ đạo “phải xử lý qua mạng”, đồng thời yêu cầu để cao trách nhiệm cá nhân của người đứng đầu các bộ, cơ quan ngang bộ trong công tác xây dựng thể chế. Việc đổi mới phương thức chỉ đạo, điều hành phải đi liền với tăng cường kỷ luật, kỷ cương hành chính. Cần xác định trách nhiệm, chế tài xử lý đối với những trường hợp không thực hiện nghiêm túc quy chế, nhất là đối với việc xin ý kiến phối hợp liên ngành.

ĐỨC TUẤN

CHỈ DẪN ĐỊA LÝ:

“Lá bùa” bảo vệ sâm Ngọc Linh

“Lược sử” sâm Ngọc Linh

Nên quản lý sâm Ngọc Linh bằng IoT

Sản xuất nhân sâm ở Hàn Quốc: Trồng 6 năm, cải tạo đất 10 năm

XEM TRANG 8-9, 12

Cận cảnh cây sâm Ngọc Linh trong vườn trồng sâm ở Kon Tum.

Ảnh: K.T

13

Công nghệ bảo vệ an ninh tương lai: Nhà chống trộm hay phòng giam siêu hiện đại?

Máy tính bảng: Thuốc an thần cho trẻ

11

Mùa bóng đá, đàn ông có thể mất 1/3 số tinh trùng

10

14

Người tiền sử đến châu Mỹ bằng cách nào?

7

TS Nguyễn Bá Hải: Tham vọng phủ kín phố xá Mỹ bằng cà phê Việt

Khởi công dự án Saigon Silicon City Center

Ngày 30/8, Khu công nghệ cao (CNC) TPHCM tổ chức lễ khởi công xây dựng dự án Saigon Silicon City Center. Mục tiêu của dự án là nghiên cứu, phát triển công nghệ, kết nối cộng đồng CNC, công nghiệp hỗ trợ CNC của người Việt Nam ở nước ngoài, các tập đoàn quốc tế về hợp tác, nghiên cứu, sáng tạo và ứng dụng chuyển giao công nghệ; tạo môi trường đầu tư lành mạnh, thân thiện. Dự án hoạt động theo mô hình tiêu chuẩn Silicon Valley.

Sài Gòn Silicon City có diện tích trên 52ha, tổng số vốn đầu tư trên 860 tỷ đồng, hướng đến hoàn thiện về dịch vụ hỗ trợ để ưu tiên thu hút các doanh nghiệp là người Việt Nam ở nước ngoài hoạt động trong lĩnh vực CNC trở về đầu tư, nghiên cứu và sản xuất sản phẩm CNC mang thương hiệu Việt Nam. **KIẾU ANH**

3,4 triệu USD chế tạo vắc xin phòng tiêu chảy ở lợn

Ngân hàng Thế giới và Ban quản lý dự án "Đẩy mạnh đổi mới sáng tạo thông qua nghiên cứu khoa học và công nghệ" (FIRST) vừa ký thỏa thuận tài trợ với nhóm hợp tác gồm 11 thành viên, đại diện đứng đầu là Công ty cổ phần thuốc thú y Đức Hạnh (Marphavet) thực hiện dự án "Nghiên cứu công nghệ chế tạo vắc xin phòng bệnh tiêu chảy thành dịch (PED) cho lợn nuôi trang trại". Dự án có tổng kinh phí gần 3,4 triệu USD. FIRST sẽ tài trợ gần 1,4 triệu USD.

PED là một dịch bệnh nguy hiểm xuất hiện tại Việt Nam từ những năm 2000 và là một trong những mối lo ngại lớn của các nhà chăn nuôi lợn. **ÁNH TUYẾT**

Nâng cao nghiệp vụ phát triển thị trường và doanh nghiệp KH&CN

Cục Phát triển thị trường và doanh nghiệp KH&CN, Bộ KH&CN vừa tổ chức khóa tập huấn bồi dưỡng nghiệp vụ về phát triển thị trường và doanh nghiệp KH&CN cho chuyên viên và lãnh đạo chuyên trách tại các sở KH&CN. Học viên được tiếp cận các quy định mới, các văn bản quy phạm pháp luật tại địa phương như: Thông tư số 15/2014/TT-BKH&CN quy định trình tự, thủ tục giao quyền sở hữu, quyền sử dụng kết quả nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ sử dụng ngân sách nhà nước; thông tư số 16/2014/TT-BKH&CN quy định về điều kiện thành lập, hoạt động của tổ chức trung gian của thị trường KH&CN; thông tư số 02/2015/TT-BKH&CN quy định việc đánh giá và thẩm định kết quả thực hiện nhiệm vụ KH&CN không sử dụng ngân sách nhà nước...

Đây cũng là dịp để các đại biểu chia sẻ những vướng mắc, khó khăn trong quá trình phát triển thị trường và doanh nghiệp KH&CN. **VĂN BÌNH**

Bộ Tài nguyên và Môi trường xử lý văn bản qua mạng

Theo Bộ Tài nguyên và Môi trường (TN&MT), từ ngày 1/9 tới tất cả các đơn vị trực thuộc bộ sẽ xử lý văn bản và hồ sơ công việc (không mật) qua mạng thông tin điện tử nhằm tăng cường cải cách hành chính, phục vụ người dân và doanh nghiệp, nhằm bảo đảm xử lý văn bản kịp thời, hiệu quả theo tinh thần Nghị quyết số 36a/NQ-CP về chính quyền điện tử.

Hệ thống xử lý văn bản của Bộ TN&MT sẽ hỗ trợ một số tính năng mới như thực hiện chỉ đạo, điều hành bằng giọng nói, chữ viết và văn bản; theo dõi tiến độ xử lý đối với từng văn bản; ứng dụng chữ ký số và xác thực đối với văn bản...

Hệ thống sẽ được kết nối, liên thông với trực liên thông văn bản của Chính phủ, qua đó liên thông văn bản điện tử với Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương, tạo lập môi trường làm việc điện tử phục vụ quản lý và điều hành công việc, nâng cao hiệu quả và năng suất làm việc. **THU CÚC**

**3.965
tỷ đồng**

là số tiền Công ty Trungnam Group đầu tư vào dự án điện gió đầu tiên ở Ninh Thuận, có tổng công suất 90MW. Dự án được triển khai tại 2 xã Bắc Phong và Lợi Hải, huyện Thuận Bắc với 45 turbine gió công suất 2 MW/chiếc, đặt trên tháp đỡ turbine cao 95m.

**GIẢI THƯỞNG KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ THANH NIÊN
QUẢ CẦU VÀNG 2016:**

Thêm lĩnh vực công nghệ vật liệu mới

10 tài năng trẻ về khoa học và công nghệ (KH&CN) xuất sắc nhất trong 5 lĩnh vực công nghệ thông tin và truyền thông, công nghệ y - dược, công nghệ sinh học, công nghệ môi trường và công nghệ vật liệu mới sẽ được lựa chọn để trao giải thưởng KH&CN thanh niên Quả cầu vàng 2016. Ông Nguyễn Mạnh Cường - Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam - cho biết như vậy ngày 30/8 tại buổi họp báo về giải thưởng.

So với năm trước, giải thưởng năm nay có thêm lĩnh vực công nghệ vật liệu mới. Ông Cường lý giải: "Đây là một trong các lĩnh vực chiến lược trọng tâm quốc gia giúp phát triển công nghệ cao".

Giải thưởng năm 2016 bổ sung ưu tiên xét chọn các cá nhân vừa là nhà khoa học, vừa là lãnh đạo chủ chốt của các tổ chức KH&CN, doanh nghiệp KH&CN, tiên phong trong đổi mới sáng tạo, tạo ra

Các tác giả nhận giải thưởng KH&CN thanh niên Quả cầu vàng năm 2015.

Ảnh: Châu Long

các giá trị sản phẩm hàng hóa dịch vụ cao. Trong từng lĩnh vực cụ thể, giải thưởng ưu tiên xét chọn các công trình có tính ứng dụng cao, giải quyết những vấn đề bức xúc của đời sống như lĩnh vực an toàn thông tin, an toàn thực phẩm.

Ông Cường cũng chia sẻ thêm một số tiêu chí trong lĩnh vực công nghệ vật liệu mới: "Người đoạt giải phải

là tác giả chính của công trình đã đăng trên tạp chí chuyên ngành uy tín của thế giới, nghiên cứu và ứng dụng công nghệ chế tạo một số vật liệu có tính năng đặc biệt, sử dụng trong công nghiệp quốc phòng, công nghiệp chế tạo, xây dựng, giao thông, xử lý ô nhiễm môi trường".

Các tiêu chí ưu tiên khác gồm: Có công trình về vật liệu điện tử và quang tử

trong các mô đun, thiết bị của hệ thống viễn thông, kỹ thuật điện và tiết kiệm năng lượng, vật liệu cấp quang, vật liệu nano, vật liệu y - sinh; có nhiều thành tích trong việc phát triển vật liệu tiên tiến từ nguyên liệu trong nước, đặc biệt là nguyên liệu sinh học, đất hiếm, khoáng sản, tạo ra những sản phẩm có giá trị cao thay thế hàng nhập ngoại. **CHÂU LONG**

LĂNG KÍNH NHÀ KHOA HỌC

PHỤC HỒI BIỂN MIỀN TRUNG SAU SỰ CỐ FORMOSA: Nên làm rạn san hô nhân tạo

Biển miền Trung đã an toàn để tắm và nuôi trồng thủy sản - theo công bố của Bộ Tài nguyên và Môi trường mới đây. Tuy nhiên, để biển thực sự phục hồi cần nghiên cứu giải pháp phù hợp với điều kiện thực tế của Việt Nam. Trong đó có một việc quan trọng là đánh giá mức độ phục hồi của các nhóm hải sản (cá, san hô, nhuyễn thể). Chẳng hạn, để khôi phục trước nhóm cá kinh tế, phải phục hồi bãi đẻ, bãi giống, các khu bảo tồn biển, kết hợp với sản xuất giống và thả tự nhiên...

Hiện cá bột, cá nhỏ đã quay lại vùng biển 4 tỉnh miền Trung, đó là tín hiệu ban đầu của sự phục hồi; nhưng chúng ta cần giữ chứ không được đánh bắt ngay lập tức. Chúng ta phải nghĩ tới việc thu hút các loài cá khác, mang lại nguồn lợi thủy - hải sản an toàn trong một "ngôi nhà mới" bằng cách phục hồi rạn san hô. Việc đưa rạn san hô tự nhiên đã suy thoái trở về nguyên trạng không đơn giản, có lẽ phải mất 50 năm; vì vậy nên làm rạn san hô nhân tạo. Có thể tham khảo và áp dụng công nghệ tạo rạn san hô theo mô hình quốc tế mà Viện Hải dương học (Nha Trang), Viện Tài nguyên và Môi trường biển (Hải Phòng) và Viện Nghiên

cứu hải sản (Hải Phòng) đã làm nhiều năm trước. Các viện nên tập huấn và hỗ trợ địa phương cùng làm.

Về ý kiến làm sạch biển bằng công nghệ Nhật Bản, xin nhớ rằng sự cố ở Nhật xảy ra trong vịnh kín mà họ phải mất tới 10 năm để xử lý, trong khi biển Việt Nam là biển hở nên không thể áp dụng công nghệ xử lý vì sẽ rất tốn kém. Bùn cát ở đây bị nhiễm độc cũng không dễ gì lấy lên được, tốn kém không chịu nổi, nếu kỹ thuật không đủ tầm sẽ có thể "khuấy" lên các chất độc

vốn đã "yên ổn" ở lớp đáy.

Tầng nước sát đáy, lớp bùn đáy biển và trong các thủy vực ven bờ, hang hốc... sẽ ô nhiễm nặng hơn lớp nước bề mặt. Các nhà khoa học nên giúp địa phương giám sát rồi lập bản đồ các điểm nóng ô nhiễm để cảnh báo người dân. Cũng có thể dùng "đồng hồ sinh học" để đánh giá nhanh độ an toàn của vùng biển cụ thể bằng cách thả lồng chứa cá và một số loài 2 mảnh vỏ (hàu, sò) chuyên ăn lọc xuống biển, sau đó lấy lên phân tích mức độ ô nhiễm.

PGS-TS NGUYỄN CHU HỒI
Đại học Quốc gia Hà Nội

**281.922
tỷ đồng**

là số vốn cho 4 chương trình mục tiêu (CTMT) quốc gia 2016-2020: CTMT quốc phòng an ninh trên địa bàn trọng điểm; CTMT phát triển kinh tế - xã hội các vùng; CTMT hỗ trợ vốn đối ứng ODA cho các địa phương; CTMT đầu tư hạ tầng khu kinh tế ven biển, cửa khẩu, khu và cụm công nghiệp, khu công nghệ cao (CNC), khu nông nghiệp CNC.

CÔNG BỐ SÁCH VÀNG SÁNG TẠO VIỆT NAM 2016:

Sáng tạo để cải thiện bất hợp lý trong sản xuất

"71 công trình nghiên cứu được lựa chọn trên tổng số 91 triệu dân để đưa vào "Sách vàng sáng tạo Việt Nam 2016" là một sự khẳng định, tôn vinh của đất nước đối với tác giả và tập thể tác giả; bởi bình quân 1,3 triệu người mới chọn được 1 công trình để đưa vào cuốn sách này".

Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc (UBTƯ MTTQ) Việt Nam Nguyễn Thiện Nhân nhấn mạnh điều này tại lễ công bố "Sách vàng sáng tạo Việt Nam 2016" (sách vàng). Lễ công bố có sự tham dự của Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân; ông Trần Thanh Mẫn - Phó Chủ tịch, Tổng thư ký UBTƯ MTTQ Việt Nam, Trưởng ban chỉ đạo tuyển chọn, biên tập, công bố và phát hành sách vàng; TS Chu Ngọc Anh - Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN); GS-TSKH Đặng Vũ Minh - Chủ tịch Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam (VUSTA)...

VINH DANH SỰ SÁNG TẠO VÀ HIỆU QUẢ THỰC TIỄN

Theo ông Nguyễn Thiện Nhân, từ đầu năm 2016, MTTQ Việt Nam cùng với VUSTA, Bộ KH&CN và các bộ, ngành đã bắt đầu việc tuyển chọn để xây dựng sách vàng dựa trên tiêu chí: Các công trình, giải pháp sáng tạo KH&CN trong lĩnh vực khoa học tự nhiên, khoa học kỹ thuật đã đoạt giải tại các cuộc thi do các bộ, ngành, tổ chức thành viên MTTQ Việt Nam, các tỉnh và trung ương tổ chức trong 2 năm 2014-2015. Đây là những công trình có giá trị KH&CN hoặc ứng dụng, có giá trị kinh tế, đạt hiệu quả cao trong sản xuất, đời sống, quốc phòng, được các bộ, ngành, thành viên MTTQ Việt Nam các

Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân (thứ ba từ phải sang), Chủ tịch UBTƯ MTTQ VN Nguyễn Thiện Nhân (thứ ba từ trái sang), Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh (thứ hai từ trái sang) cùng các vị lãnh đạo thực hiện nghi lễ công bố sách vàng. Ảnh: Loan Lê

tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương giới thiệu. Trên cơ sở đó, hội đồng các nhà khoa học đầu ngành bầu chọn 71 công trình tiêu biểu đưa vào sách vàng.

Trong số đó, có thể kể đến máy thu hoạch bắp liên hợp PT-B1.7 của tác giả Phan Tấn Bệ ở Đồng Tháp - công trình đã giúp người dân giải phóng sức lao động và nâng cao thu nhập nhờ có thể cùng một lúc bẻ bắp, tách hạt với năng suất 5-6 tấn hạt/giờ. Sau khi thu hoạch bắp, máy có thể chuyển thành máy gặt đập lúa liên hợp. Giá thiết bị rẻ hơn nhiều so với các loại máy tương tự của Trung Quốc, Thái Lan, chỉ 320 triệu đồng.

Một sáng tạo tiêu biểu khác là bẫy sinh học diệt ruồi vàng hại hoa quả của tác giả Mai Văn Cúc (Bình Phước). Kể từ khi có sản phẩm này, các hộ nông dân ở hai huyện Chơn Thành, Đồng Xoài (tỉnh Bình Phước) và các tỉnh lân cận có thể bảo vệ tốt hơn vườn cây ăn trái. Ông Cúc còn nghiên cứu chiết xuất chế phẩm sinh học trị ruồi vàng từ bạc hà, hương

nhu, sả... Mỗi héc-ta chỉ cần đặt 4 bẫy ở 4 góc, cho vào mỗi bẫy 25ml hợp chất sinh học (giá 300.000 đồng/lít) là bà con không cần dùng thuốc hóa học để chống ruồi vàng nữa.

Đây chỉ là những ví dụ cho thấy hiệu quả thực tiễn của những sáng tạo thuộc về nhà khoa học, doanh nghiệp, nhà sáng chế không chuyên. Nói như ông Nguyễn Thiện Nhân: "Lý do nghiên cứu chính là không chấp nhận những bất hợp lý trong sản xuất và đời sống với những công cụ đang sử dụng, muốn làm tốt hơn và tin rằng người Việt Nam có thể làm tốt hơn. Điều này đã được chứng minh. Dù điều kiện, kinh phí không bằng nước ngoài nhưng họ đã làm ra những sản phẩm công nghệ có tính năng không kém mà giá thành lại rẻ".

PHÁT HUY NGUỒN VỐN TRÍ THỨC KH&CN

"Sách vàng sáng tạo Việt Nam 2016" đầu tiên được công bố vào đúng dịp kỷ niệm 71 năm Ngày Quốc

khánh nước CHXHCN Việt Nam (2/9/1945-2/9/2016). Từ năm nay, việc xuất bản sách vàng sẽ là sự kiện thường niên và 2/9 được chọn là ngày công bố.

Đánh giá cao ý tưởng này, Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân cho rằng, thời gian qua các bộ, ngành đã tổ chức nhiều giải thưởng KH&CN thu hút đông đảo các nhà khoa học, nhà sáng chế và nhà đầu tư. Đã có hàng nghìn công trình KH&CN được trao giải được áp dụng, giúp đẩy nhanh quá trình CNH-HĐH đất nước.

"Vi lẽ đó, xây dựng và công bố sách vàng là việc làm sáng tạo, kịp thời để cổ vũ, tôn vinh các nhà khoa học, nhà sáng chế, đồng thời giới thiệu cho nhân dân cả nước biết đến những thành tựu, giải pháp sáng tạo KH&CN kỳ diệu đã làm nên thành quả đổi mới nhiều năm qua; qua đó phát huy sự thi đua sáng tạo, góp phần hình thành văn hóa sáng tạo của người Việt Nam trong giai đoạn hiện nay" - Chủ tịch Quốc hội nhấn mạnh.

Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân cũng đề nghị MTTQ Việt Nam, VUSTA, Bộ KH&CN và các bộ, ngành tiếp tục quan tâm, tìm tòi tuyển chọn các công trình, giải pháp sáng tạo KH&CN, làm phong phú sách vàng để công bố rộng rãi cho toàn xã hội.

LÂM BÌNH

Hướng dẫn doanh nghiệp nước ngoài nhập máy móc đã qua sử dụng

Tại buổi tọa đàm về việc nhập khẩu máy móc, thiết bị đã qua sử dụng theo thông tư số 23/2015/TT-BKHCN ngày 13/11/2015, Cục Xúc tiến thương mại và đầu tư Hàn Quốc tại Hà Nội (Kotra Hanoi) vừa tổ chức, nhiều doanh nghiệp Hàn Quốc tỏ ra quan tâm tới việc thẩm định, giám định thiết bị để đáp ứng yêu cầu của thông tư trên.

Theo ông Đỗ Hoài Nam - Vụ trưởng Vụ Đánh giá, Thẩm định và Giám định công nghệ, Bộ KH&CN, các tổ chức giám định của Hàn Quốc cần gửi thông tin đăng ký về bộ để được xem xét chấp nhận và đăng tải trên cổng thông tin điện tử của bộ. Hiện Bộ KH&CN đã công bố danh sách 28 tổ chức giám định trên cổng thông tin điện tử này để các doanh nghiệp, tổ chức và cá nhân biết và lựa chọn thực hiện. **M. NGUYỄN**

Nghiem thu cập tàu tên lửa số 3 (M5, M6)

Hội đồng nghiệm thu Tổng công ty Ba Son, Tổng cục Công nghiệp quốc phòng vừa tổ chức nghiệm thu cập tàu tên lửa số 3 (M5, M6) mang số hiệu 381, 382. Đây là 2 trong số 6 tàu tên lửa hiện đại thuộc thiết kế 12418 (Molnya, Nga) do Tổng công ty Ba Son ký hợp đồng đóng mới cho Quân chủng Hải quân, trên cơ sở hợp đồng chuyển giao công nghệ giữa Liên bang Nga và Việt Nam từ năm 2009.

Hội đồng đánh giá các hệ thống, thiết bị trên tàu đều hoạt động đồng bộ, ổn định, đáp ứng kỹ - chiến thuật theo đúng hợp đồng đóng tàu. Sau khi hoàn thiện các nội dung và nghiệm thu cấp Bộ Quốc phòng, cập tàu này sẽ được bàn giao cho Quân chủng Hải quân. **TIẾN ĐỨC**

TPHCM phấn đấu giảm 250.000 tấn CO₂ mỗi năm

Tại hội nghị tổng kết hoạt động ứng phó với biến đổi khí hậu tại TPHCM giai đoạn 2009-2015 tổ chức sáng 30/8, bà Lương Xuân Nhung - Phó Trưởng phòng Quản lý năng lượng, Sở Công Thương TPHCM - cho biết mục tiêu của thành phố đến năm 2020 là đạt mức tiết kiệm năng lượng trung bình hằng năm từ 2-2,5% mức tiêu thụ năng lượng, tương đương với việc giảm phát thải 220.000-250.000 tấn CO₂.

Để đạt mục tiêu này, TPHCM đang thực hiện để án "Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trên địa bàn TPHCM giai đoạn 2009-2015 và kế hoạch sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả giai đoạn 2016-2020". Mục tiêu là ứng dụng rộng rãi thiết bị có hiệu suất cao, công nghệ tiên tiến, tiết kiệm năng lượng, phấn đấu giảm tiêu hao năng lượng ít nhất 10% đối với nhóm ngành sử dụng nhiều năng lượng. **NGỌC VŨ**

Đã trồng 18ha rừng phòng hộ ven biển Bắc Trung Bộ

Bộ KH&CN vừa kiểm tra các mô hình theo các tuyến phòng hộ (tuyến ngoài, tuyến giữa và tuyến giáp đồng) ở 4 huyện ven biển của 3 tỉnh vùng Bắc Trung Bộ. Hiện đã có 18ha rừng phòng hộ được trồng. Đây là sản phẩm thuộc đề tài độc lập cấp nhà nước: "Nghiên cứu phát triển bền vững hệ thống rừng phòng hộ tại dải ven biển Bắc Trung Bộ" do Viện Nghiên cứu và Phát triển vùng, Bộ KH&CN chủ trì.

Kết quả kiểm tra các mô hình trồng ở vùng ven biển (rừng ngập mặn, rừng vùng cát) cho thấy, tuy khó khăn về các yếu tố lập địa, khí hậu nhưng cây trồng sinh trưởng, phát triển tốt, đặc biệt là cây rừng ngập mặn (cây bần chua) sau 27 tháng tuổi cao bình quân trên 2,5m.

Mô hình trồng rừng vùng cát bằng cây keo lá liềm ở cả 3 tỉnh đều sinh trưởng, phát triển tốt. Đặc biệt, ở Cẩm Dương, Hà Tĩnh, cây keo lá liềm cao bình quân trên 2,8m, đã khép tán, phát huy tốt chức năng phòng hộ chắn gió, chắn cát, bảo vệ cây nông nghiệp. **TÚ PHƯƠNG**

"Tuyển chọn, biên tập và công bố "Sách vàng sáng tạo Việt Nam năm 2016" là việc làm sáng tạo, kịp thời để cổ vũ, động viên và tôn vinh các nhà khoa học, nhà sáng chế" - Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân.

CÔNG NGHIỆP HỖ TRỢ VÀ CƠ KHÍ CHẾ TẠO:

Thiếu kết nối, nhập khẩu cả hàng Việt Nam

Thiếu thông tin, liên kết lỏng lẻo giữa các doanh nghiệp đang là vấn đề cản trở phát triển công nghiệp hỗ trợ (CNHT) và cơ khí chế tạo (CKCT). Dẫn chứng điển hình là một số doanh nghiệp nhập khẩu thiết bị CNHT từ Mỹ, nhưng hóa ra đó lại là hàng Việt Nam.

Vấn đề này được nêu trong buổi làm việc mới đây của đoàn giám sát Ủy ban Thường vụ Quốc hội với lãnh đạo Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) tại TPHCM. Theo đánh giá của Bộ KH&CN, do hầu hết doanh nghiệp CKCT và CNHT Việt Nam thiếu vốn và thiết bị, công nghệ lạc hậu, sản xuất manh mún nên tuy có đủ chính sách hỗ trợ, họ hầu như chỉ hưởng lợi trên giấy tờ.

DOANH NGHIỆP THIẾU THÔNG TIN

Ông Nguyễn Đình Hậu - Phó Vụ trưởng Vụ KH&CN các ngành kinh tế, xã hội - cho biết, từ năm 2011-2025 Việt Nam chi 250 tỷ USD nhập trang thiết bị. Trong CNHT, tỷ lệ cung ứng nguyên phụ liệu trong nước của một số ngành trọng điểm như ô tô chiếm 20-30%, da - giày, dệt - may trên 10%. Với CKCT, năm 2014 Việt Nam nhập khẩu 27 tỷ USD máy móc, thiết bị, trong khi giá trị xuất khẩu máy móc chỉ đạt 15 tỷ USD. Năng lực ngành cơ khí chỉ đáp ứng 32,12% nhu cầu trong nước.

Cho rằng đóng góp của CNHT và CKCT còn khiêm tốn, ông Nguyễn Văn Liệt - Phó Giám đốc Sở KH&CN Đồng Nai - nói: "Khó khăn lớn nhất là kinh phí. Theo nghị quyết của Chính phủ, KH&CN được đầu tư 2%

GDP nhưng có lẽ không tỉnh nào đạt. Ở Đồng Nai, con số này là 0,8%".

Theo ông Hậu, hiện Nhà nước có chính sách nội địa hóa sản phẩm CNHT và CKCT, nhưng chính sách chung vẫn coi nhập khẩu công nghệ là nguồn cung chủ yếu trong 10-15 năm tới. "Công nghệ cao, hiện đại được nhập rất ít. Nội dung chuyển giao chủ yếu là thiết bị kèm theo công nghệ, không có hợp đồng chuyển giao công nghệ độc lập" - ông Hậu nói.

Chính sách thông tin cũng được doanh nghiệp rất quan tâm. Ông Lê Minh Trung - Sở Công Thương TPHCM - chia sẻ: "Các nhà đầu tư đang rất thiếu dữ liệu về thị trường như sức mua, các ngành hàng đã phát triển, khả năng đáp ứng của các công ty... Những thông tin đó rất cần để kết nối nhà đầu tư với doanh nghiệp".

"Có doanh nghiệp được muốn biết Việt Nam mỗi năm nhập những thuốc gì, tổng giá trị bao nhiêu nhưng không ai trả lời được. Thông tin có nhưng rải rác, không được tổng hợp. Đây là thông tin cần thiết để doanh nghiệp xác định nên đầu tư vào lĩnh vực nào" - ông Nguyễn Hoàng Dũng - Giám đốc Sở KH&CN TPHCM - phản ánh. Theo ông, liên kết giữa các doanh nghiệp trong nước hiện rất yếu.

Máy phay gỗ CNC 3 trục của Viện Cơ khí (Đại học Bách khoa Hà Nội) tại chợ Thiết bị và Công nghệ Việt Nam quốc tế 2015.

Ảnh: T. Hải

"Nhu cầu thực tế đặt ra là Việt Nam phải đầu tư cho CNHT và chúng ta có đủ điều kiện cũng như địa để thực hiện điều này" - Bộ trưởng Chu Ngọc Anh.

Nhiều doanh nghiệp Việt xuất khẩu sản phẩm CNHT sang Mỹ, rồi doanh nghiệp Việt khác lại nhập chính sản phẩm đó. Nếu kết nối tốt, họ có thể tiết kiệm cả thời gian và tiền bạc.

CÁN CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ TOÀN DIỆN

Nếu các giải pháp phát triển CNHT mà TPHCM đã áp dụng, ông Trung cho biết: "TPHCM đã lập trung tâm phát triển CNHT, giúp doanh nghiệp làm thủ tục hành chính, xin cơ chế, chính sách. Thành phố chuẩn bị mặt bằng

500ha để hút nhà đầu tư và 2.000m² xây nhà xưởng cho doanh nghiệp thuê với giá ưu đãi, số tiền đó lại được dùng hỗ trợ họ. Các cửa hàng trưng bày sản phẩm thể mạnh cũng được thành lập".

Để tránh việc nhiều địa phương nghiên cứu một sản phẩm, ông Đào Đức Thanh - Phòng Quản lý công nghệ và thị trường công nghệ Bình Phước - nêu giải pháp: "Nên có nhiệm vụ liên kết khoa học giữa các địa phương, với những sản phẩm đặc thù. Bộ KH&CN có thể làm đầu mối và giao cho địa

phương có thể mạnh về nhiệm vụ đó".

Về vấn đề thông tin cho doanh nghiệp và nhà đầu tư, theo ông Trung, nên lập trang web công bố các thông tin như hàng nhập khẩu, số lượng, giá trị nhập, xuất. Các doanh nghiệp sẽ tự khai thác và phân tích số liệu này.

Theo ông Nguyễn Hoàng Dũng - Viện Kinh tế quản lý TPHCM, nguyên nhân lớn nhất khiến CNHT và CKCT chưa phát triển là nguồn nhân lực quá non trẻ, chưa làm chủ công nghệ, nắm bắt định hướng chiến lược cho toàn bộ chuỗi sản xuất cung ứng.

Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh cho rằng: "Nhìn vào nhu cầu nhập khẩu sản phẩm CNHT và CKCT hàng năm, tôi cho rằng cần có tư duy quản lý đi cùng tư duy doanh nghiệp. Nhu cầu thực tế

đặt ra là Việt Nam phải đầu tư cho CNHT. Chúng ta có đủ điều kiện và địa để thực hiện điều này".

Tuy nhiên, Bộ trưởng cho rằng công nghệ cũng là hàng hóa, ẩn chứa bên trong các dự án và sản phẩm. Vì vậy, cần có sự kết hợp chặt chẽ giữa Bộ KH&CN với Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính.

"Về chuyển giao công nghệ, doanh nghiệp trong nước đăng ký rất ít, chủ yếu là doanh nghiệp nước ngoài muốn tận dụng ưu đãi đầu tư. Chúng tôi đang đặt lại vấn đề trong cải cách hành chính là có nên hạn chế đăng ký chuyển giao không? Bộ đang phối hợp với cơ quan thuế và Tổng cục Thống kê xem xét vấn đề này" - Bộ trưởng nói và cho biết, Bộ KH&CN sẽ phối hợp với các tỉnh thí điểm tìm kiếm các nhà đầu tư tư nhân. **NGỌC VŨ**

Doanh nghiệp FDI hưởng lợi nhiều hơn doanh nghiệp nội

Nói về sự lỏng lẻo của chính sách nội địa hóa, Giám đốc Sở KH&CN TPHCM Nguyễn Việt Dũng cho biết, khi xây dựng chính sách cho TPHCM, ông đã khảo sát chính sách thu hút đầu tư nước ngoài của Australia. Qua trao đổi với một tập đoàn về tàu ngầm và tàu hỏa, ông nhận thấy phần nội địa hóa trong hợp đồng thu hút đầu tư rất chặt chẽ.

"Hợp đồng không nói chung chung về nội địa hóa mà xác định tỷ lệ phần trăm trong dự án. Danh mục linh kiện ghi rõ linh kiện nào nội địa hóa, tiến độ, trách nhiệm của nhà đầu tư khi sai hợp đồng. Kết thúc hợp đồng, bên nào không làm đúng cam kết sẽ bị phạt. Vì thế, Nhà nước cần tìm mọi cách từ đào tạo, hướng dẫn đến đầu tư để các doanh

nh nghiệp nhỏ đạt mục tiêu hợp đồng" - ông Dũng nhấn mạnh. Ông cũng nêu một thực tế ở Việt Nam: Một số dự án đầu tư lớn tìm đủ mọi lý do như trình độ còn yếu kém, khả năng hấp thụ KH&CN chưa có để biện minh cho việc không làm đúng cam kết và cuối cùng được bỏ qua.

GS Nguyễn Ngọc Trần cũng đưa ra một nghịch lý, Nhà nước ban hành chính

sách ưu đãi để tạo điều kiện cho CNHT trong nước phát triển, nhưng vẫn chưa rõ ràng và đối tượng đang được hưởng ưu đãi nhiều nhất là doanh nghiệp có vốn từ FDI: "Theo quy định, nhà đầu tư muốn hưởng ưu đãi phải đạt 3 yêu cầu: Sản phẩm chất lượng cao, giao hàng đúng hạn và giá cả cạnh tranh. Các doanh nghiệp FDI làm CNHT đều đáp ứng các tiêu chí

này, trong khi chỉ có 30% doanh nghiệp trong nước đáp ứng".

Đưa ra kiến nghị để phát triển ngành CNHT và CKCT, ông Nguyễn Việt Dũng nói: "Doanh nghiệp phải là người dẫn dắt thị trường công nghệ, xác định chiến lược phát triển công nghệ ở Việt Nam. Sau khi nghiên cứu, đánh giá quy mô thị trường, khả năng tiêu thụ, doanh nghiệp sẽ đặt hàng

các viện, trường, cơ quan nghiên cứu làm sản phẩm. Căn hình thành trực phát triển giữa doanh nghiệp và viện nghiên cứu để khi cần đến lĩnh vực nào cũng xác định được ngay doanh nghiệp và cơ sở nghiên cứu nào đang dẫn dắt ngành đó. Đây chính là xương sống của việc đổi mới sáng tạo tại mỗi địa phương và cả nước".

DUNG TRẦN

SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ KHÁNH HÒA

Tuyển chọn tổ chức, cá nhân
tham gia thực hiện đề tài khoa học

Căn cứ Quyết định số 2343/QĐ-UBND ngày 10/8/2016 của Ủy ban Nhân dân tỉnh Khánh Hòa về việc phê duyệt danh mục các nhiệm vụ khoa học - công nghệ thuộc chương trình khoa học và công nghệ tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2016-2020, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Khánh Hòa xin thông báo và mời các tổ chức, cá nhân đủ điều kiện gửi hồ sơ tham gia tuyển chọn tổ chức, cá nhân chủ trì thực hiện 10 đề tài dưới đây:

- Đề tài 1: Một số giống cây trồng, vật nuôi đạt hiệu quả kinh tế, phù hợp trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa;
- Đề tài 2: Ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất rau tại Khánh Hòa;
- Đề tài 3: Hoàn thiện quy trình sản xuất giống và nuôi thương phẩm một số đối tượng hải sản có giá trị kinh tế: Cá mú, cá gáy...;
- Đề tài 4: Đầu tư và ứng dụng khoa học và công nghệ của doanh nghiệp vào nông nghiệp ở khu vực nông thôn, miền núi tại Khánh Hòa;
- Đề tài 5: Cơ sở lý luận và thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Khánh Hòa qua 30 năm đổi mới;
- Đề tài 6: Chỉ tiêu năng suất giai đoạn 2010-2015; các giải pháp nâng cao chỉ tiêu năng suất đến năm 2020, định hướng đến năm 2030 của tỉnh Khánh Hòa;
- Đề tài 7: Hiện trạng môi trường du lịch, những vấn đề cấp thiết đặt ra và giải pháp đảm bảo môi trường cho phát triển du lịch bền vững tại Khánh Hòa;
- Đề tài 8: Văn hóa trong sự nghiệp phát triển bền vững tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2016-2025, định hướng đến năm 2030;
- Đề tài 9: Đánh giá thực trạng dịch vụ xã hội cơ bản giai đoạn 2010-2015 và đề xuất giải pháp phát triển dịch vụ xã hội cơ bản giai đoạn 2016-2025 trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa;
- Đề tài 10: Đánh giá thực trạng lao động - việc làm giai đoạn 2010-2015 và đề xuất giải pháp phát triển lao động - việc làm giai đoạn 2016-2025 trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa;

Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Khánh Hòa xin thông báo để quý tổ chức và cá nhân tham gia tuyển chọn được biết:

- * Hồ sơ tham gia tuyển chọn:** Hồ sơ phải đầy đủ 8 loại văn bản sau:
 - Đơn đăng ký chủ trì thực hiện đề tài, theo mẫu quy định (I-0-DON);
 - Thuyết minh đề tài theo mẫu quy định: Đề tài khoa học và công nghệ (I-1-TMĐTCN); đề tài khoa học xã hội và nhân văn (I-2-TMĐTXH);
 - Tóm tắt hoạt động khoa học và công nghệ của tổ chức đăng ký chủ trì đề tài (I-5-LLTC);
 - Lý lịch khoa học của cá nhân đăng ký chủ nhiệm đề tài (I-6-LLCN);
 - Lý lịch khoa học của các cá nhân đăng ký tham gia thực hiện đề tài, được tổ chức nơi làm việc của cá nhân xác nhận đồng ý cho phối hợp nghiên cứu (I-6-LLCN).
 - Văn bản xác nhận về sự đồng ý của các tổ chức đăng ký phối hợp nghiên cứu (I-7-PHNC) - nếu có phối hợp nghiên cứu;
 - Các văn bản pháp lý chứng minh khả năng huy động vốn từ nguồn khác (trong trường hợp tổ chức và cá nhân có kê khai huy động được kinh phí từ nguồn vốn khác).
 - Bản sao giấy chứng nhận đăng ký hoạt động khoa học và công nghệ của tổ chức đăng ký chủ trì đề tài (do Bộ Khoa học và Công nghệ hoặc sở khoa học và công nghệ cấp);
 - Báo giá thiết bị, nguyên vật liệu chính cần mua sắm để thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ (nếu có).

*** Số lượng bộ hồ sơ:** Gồm 1 bản gốc và 13 bản sao.

*** Yêu cầu về hồ sơ:**

Bộ hồ sơ phải được niêm phong. Thông tin bắt buộc ghi trên bìa hồ sơ gồm:

- Tên đề tài;
- Tên, địa chỉ của tổ chức đăng ký chủ trì thực hiện đề tài;
- Họ, tên của cá nhân đăng ký chủ nhiệm đề tài và danh sách những người tham gia thực hiện đề tài;
- Liệt kê danh mục tài liệu, văn bản có trong hồ sơ.

*** Thời hạn nộp hồ sơ:**

Hồ sơ phải nộp đúng hạn **trước 17 giờ ngày 26/9/2016**. Ngày nộp hồ sơ được xác định là ngày ghi dấu của Bưu điện Nha Trang - trường hợp gửi qua đường bưu điện hoặc dấu công văn đến của văn thư Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Khánh Hòa (khu liên cơ I - số 1 Trần Phú, Nha Trang, Khánh Hòa) - trường hợp gửi trực tiếp.

*** Mọi thông tin chi tiết về đề tài tuyển chọn:** Mục tiêu, yêu cầu đối với sản phẩm; điều kiện tham gia tuyển chọn và các thủ tục, biểu mẫu liên quan đến hồ sơ đề tài, đề nghị tổ chức và cá nhân đăng ký chủ trì thực hiện đề tài tham khảo tại địa chỉ website của Sở Khoa học và Công nghệ: www.dostkhanhhoa.gov.vn.

*** Mọi thông tin chi tiết xin liên hệ về Phòng Quản lý khoa học - Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Khánh Hòa theo số điện thoại: 058.3821254.**

Chuyển giao công nghệ trị bệnh đốm đen trên bưởi Phúc Trạch

Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Hà Tĩnh và Viện Nghiên cứu rau - quả vừa chuyển giao cho các cán bộ và hộ sản xuất công nghệ trị đốm đen - bệnh làm giảm năng suất, chất lượng bưởi Phúc Trạch, ảnh hưởng đến hầu hết các vườn bưởi. Theo đó, người dân cần sử dụng 4 loại thuốc bảo vệ thực vật có tác dụng phòng trừ bệnh đốm đen, gồm: Ridomil 68 WG, Aliette 80 WP, Score 250 EC và Daconil 75 WP. Trong đó, thuốc Score (hoạt chất chính là difenoconazole) có tác dụng rõ nhất. Thời điểm phun hiệu quả nhất là phun bắt đầu từ 6-7 tuần. Số lần phun thích hợp là 3 lần, cách nhau 15 ngày.

Hiện đã có 480 học viên tại 16 xã trồng bưởi theo phân vùng chỉ dẫn địa lý thông qua chương trình đào tạo nghề cho lao động nông thôn được chuyển giao công nghệ này.

PHƯƠNG THẢO

Ninh Thuận: Tưới nước bằng năng lượng mặt trời

Hội Nông dân tỉnh Ninh Thuận và Công ty Holcim Việt Nam tổng kết mô hình tưới tự động bằng năng lượng mặt trời trên vùng đất khô hạn. Sau một năm triển khai, mô hình góp phần tiết kiệm điện, giúp việc tưới tiêu dễ dàng hơn, giảm chi phí, giải phóng sức lao động và bảo vệ môi trường, chống tình trạng cát bay. Ông Nguyễn Hữu Lương - thôn Từ Tâm 2, xã Phước Hải, huyện Ninh Phước - cho biết sau một thời gian thử nghiệm hệ thống, ông nhận thấy nguồn điện thu được có thể sử dụng suốt ngày cho việc chiếu sáng và bơm nước tưới tiêu. Hệ thống dễ lắp đặt và sử dụng, phù hợp với những vùng ở xa lưới điện.

Mô hình này sử dụng năng lượng mặt trời để bơm nước. Hệ thống tưới được lắp với phun tiết kiệm, ngưng hoạt động khi có mưa và tưới nhỏ giọt trong điều kiện bình thường. Có nguồn nước tưới ổn định, người dân có thể sản xuất 3 vụ/năm.

HỒNG NINH

Bắc Giang đăng ký nhãn hiệu tập thể cho nấm Sơn Động

Sở KH&CN Bắc Giang vừa đề nghị UBND tỉnh cho phép Hợp tác xã sản xuất nấm ăn, nấm dược liệu huyện Sơn Động sử dụng địa danh "Sơn Động" để đăng ký nhãn hiệu tập thể cho nấm Sơn Động. Hợp tác xã được thành lập năm 2015, hiện có 25 hộ thành viên sản xuất nấm như nấm rơm, nấm sò, nấm mỡ, nấm hương, nấm linh chi... Tổng sản lượng nấm cung cấp ra thị trường năm 2015 đạt khoảng 15 tấn.

Nghề trồng nấm đang phát triển mạnh ở Bắc Giang. Theo Sở KH&CN, việc xây dựng nhãn hiệu tập thể cho sản phẩm nông nghiệp gắn với tên địa danh sẽ giúp đảm bảo uy tín, chất lượng sản phẩm, từ đó nâng cao hiệu quả kinh tế.

HƯƠNG THU

Hải Phòng triển khai nhiều nhiệm vụ bảo tồn gene quý

Sở KH&CN Hải Phòng vừa tổng kết chương trình nghiên cứu khảo nghiệm nguồn gene động, thực vật nhập nội trên địa bàn. Theo đó, trong 5 năm (2011-2015) đã có 11 nhiệm vụ được thực hiện, tương ứng với 11 nguồn gene nhập nội, trong đó có 9 nguồn gene thực vật (3 giống cây lương thực gồm lúa QR1, QR2, DDS1; 3 giống cây ăn quả gồm cam N01, N02, táo ĐL; 2 giống hoa, cây cảnh gồm lily Lamancha, anh đào; 1 giống cà chua DT28) và 2 nguồn gene động vật (gà siêu trứng G01, gà hướng trứng VCN-G15).

Trong giai đoạn 2016-2020, chương trình tiếp tục nghiên cứu, khảo nghiệm làm tăng ưu điểm vượt trội của một số giống cây trồng, vật nuôi, tập trung nâng cao chất lượng và tính toán đầu ra cho sản phẩm.

THU NGÀ

ĐẢM BẢO CHẤT LƯỢNG MẬT ONG HOA NHÃN HƯNG YÊN:

Lo thuốc trừ sâu trong hoa nhãn

Mật ong hoa nhãn Hưng Yên chính hiệu được gắn logo có hình lục giác, bên trong có hình con ong và dòng chữ HungyenBee.

Ảnh: Loan Lê

Việc mật ong hoa nhãn Hưng Yên được Cục Sở hữu trí tuệ cấp nhãn hiệu chứng nhận khiến người dân nơi đây vui mừng vì giá trị sản phẩm sẽ tăng lên. Tuy nhiên, họ cũng lo dư lượng thuốc trừ sâu trên hoa có thể đe dọa đàn ong, ảnh hưởng đến chất lượng mật.

TỒN DƯ THUỐC SÂU TRÊN HOA NHÃN

Toàn tỉnh Hưng Yên hiện có khoảng 10.000 đàn ong mật, cho khoảng 100 tấn mật mỗi năm. Hiện đã có hai cơ sở sản xuất mật ong hoa nhãn đủ điều kiện cấp nhãn hiệu chứng nhận.

Ông Trần Nguyên Tháp - Chi cục trưởng Chi cục Quản lý chất lượng nông - lâm - sản Hưng Yên - cho biết: "Mật ong hoa nhãn được cấp nhãn hiệu chứng nhận phải đáp ứng nhiều tiêu chí, gồm đánh giá về cảm quan là màu ánh vàng, sau một thời gian dài vẫn đảm bảo hương vị ban đầu, không mất màu. Hàm lượng nước cũng phải đúng tiêu chuẩn".

Sau khi được cấp nhãn hiệu chứng nhận, điều mà các cơ sở sản xuất mật ong hoa nhãn Hưng Yên lo nhất là đảm bảo đủ hoa nhãn cho đàn ong mà không bị dính thuốc trừ sâu, ảnh hưởng đến đàn ong và chất lượng mật.

Ông Trần Quốc Đại -

Giám đốc Công ty ong Hưng Yên - nói "Ở Hưng Yên, nhãn vào mùa hoa từ tháng 3 và chỉ kéo dài 15-20 ngày. Khó nhất là tập trung đàn ong về đúng vụ hoa nhãn nở để mật đạt chất lượng cao. Yếu tố thời tiết cũng quan trọng. Đến ngày quay mật nếu trời mưa, mật sẽ loãng hơn. Để sản phẩm đạt tiêu chuẩn, phải giảm lượng nước trong mật xuống, dẫn đến giảm sản lượng".

Ông Nguyễn Văn Cừ - chủ cơ sở sản xuất mật ong Mai Cừ, cơ sở có quyền sử dụng nhãn hiệu "Mật ong hoa nhãn Hưng Yên" - lo về tình trạng hoa nhãn có dư lượng thuốc trừ sâu cao bởi người trồng nhãn chỉ quan tâm đến sản lượng quả: "Trước khi vào mùa là họ phun thuốc. Thuốc lưu dẫn từ gốc cây, phân tán ra các nhánh. Nhiều khi ong bay vào, chỉ ngửi mùi thoảng qua đã chết rồi".

"Thậm chí, một số nông dân tưởng ong phá hoại mùa màng nên cố tình bơm thuốc trừ sâu khi thấy hộ nuôi ong thả ong vào vườn nhãn, mặc dù tôi đã rất nhiều lần giải thích, thậm chí cam kết rằng ong vào vườn chẳng những không hại mùa màng mà

còn giúp tăng năng suất" - ông Cừ nói.

QUẢN LÝ CHẶT AN TOÀN THỰC PHẨM VÀ NHÃN HIỆU

Theo ông Nguyễn Xuân Thái - Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Hưng Yên, việc gắn kết nghề trồng nhãn với nghề nuôi ong đã tăng thu nhập cho người trồng nhãn rất nhiều. Còn về phía người nuôi ong, vấn đề cần giải quyết là giảm thủy phần trong mật và kéo dài thời gian bảo quản.

"Trong chương trình KH&CN, chúng tôi hỗ trợ một số doanh nghiệp công nghệ hút nước trong mật ong để kéo dài thời gian bảo quản. Xây dựng thương hiệu rất khó, nên việc đảm bảo quy trình và chất lượng rất quan trọng. Ngoài ra để đối phó với tình trạng nhái nhãn hiệu, ngoài công tác kiểm tra của cơ quan chức năng, việc giám sát giữa các hộ gia đình, các cơ sở sản xuất hết sức quan trọng" - ông Thái nhấn mạnh.

Ông Trần Nguyên Tháp cho biết: "Chúng tôi đã khuyến cáo bà con, để đảm bảo chất lượng của

mật, cần có quy trình chăm sóc tốt. Cây được chăm sóc tốt sẽ ra hoa đúng lứa, hoa tốt thì chất lượng mật cũng tốt, tránh được thuốc trừ sâu. Cần phun thuốc trước thời điểm nhãn nở hoa để đảm bảo thời gian cách ly, sau khi nở hoa mới tiếp tục phun".

Để phát triển thương hiệu cho sản phẩm, ông Tháp cũng nhấn mạnh vấn đề quản lý hàng trà trộn, hàng kém chất lượng. Theo ông, những hộ đã được cấp quyền sử dụng nhãn hiệu chứng nhận mật ong hoa nhãn Hưng Yên cần tuân thủ chặt chẽ quy trình sản xuất, quy chế kiểm soát chất lượng, giá trị sản phẩm.

Ông Nguyễn Duy Hưng - Phó Chủ tịch UBND tỉnh Hưng Yên - cũng đề xuất Chi cục Quản lý chất lượng nông - lâm - sản và thủy sản quản lý chặt chẽ nhãn hiệu, tuyên truyền, phổ biến để các hộ sản xuất và kinh doanh sản phẩm mang nhãn hiệu chứng nhận này tuân thủ quy trình sản xuất, quy chế kiểm soát chất lượng, đảm bảo đúng tiêu chuẩn chất lượng đã công bố và vệ sinh, an toàn thực phẩm.

"Sở KH&CN sẽ phối hợp với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tiếp tục nghiên cứu, tuyên truyền, hướng dẫn và hỗ trợ người dân áp dụng các kết quả nghiên cứu trong việc trồng nhãn và bảo quản mật ong hoa nhãn Hưng Yên" - ông Hưng nhấn mạnh.

LOAN LÊ

"Thậm chí, có tình trạng một số nông dân hiểu lầm rằng ong phá hoại mùa màng nên cố tình bơm thuốc trừ sâu khi thấy hộ nuôi ong thả ong vào vườn nhãn" - ông Nguyễn Văn Cừ.

TS NGUYỄN BÁ HẢI:

Tham vọng “phủ kín” phố xá Mỹ bằng cà phê Việt

Bằng việc đi Mỹ tìm cơ hội mở quán cà phê sử dụng công nghệ sạch của mình vào cuối tháng 8, TS Nguyễn Bá Hải bắt đầu hiện thực hóa giấc mơ làm cho đường phố Mỹ tràn ngập cà phê Việt Nam, như cà phê Ý đang chiếm lĩnh quán xá Việt bây giờ.

Là nhà khoa học, nhưng cái tên Nguyễn Bá Hải - trưởng nhóm nghiên cứu trọng điểm robot sinh học, trưởng khoa Sáng tạo và khởi nghiệp, Đại học Sư phạm kỹ thuật TPHCM - thu hút cộng đồng mạng bởi cảm xúc lãng mạn mà những dự án của anh tạo ra. Với việc thuyết phục được Thủ tướng tài trợ dự án “Mắt thần” cho người mù 1 triệu USD năm ngoái, hay từ chối bán công nghệ pha cà phê sạch cho tây để tự mình triển khai ở Mỹ nhằm bảo đảm bản sắc Việt, nét hấp dẫn của Hải chính là khả năng mang đến cho cộng đồng những giấc mơ và cảm hứng biến nó thành hiện thực.

“MỖI SẢN PHẨM, MỘT CÂU CHUYỆN RIÊNG”

Được hỏi cuộc sống thay đổi thế nào khi trở thành hiện tượng trên mạng, TS Hải cười lớn: “Tôi tắt điện thoại 3 ngày vì bị gọi liên tục. Nhiều người nhận ra tôi hơn. Tôi vui vì có cơ hội chia sẻ với các bạn trẻ kinh nghiệm học tiếng Anh, tìm học bổng và nghiên cứu”.

Vừa nói chuyện, người từng từ chối lương trăm triệu ở nước ngoài để về nước vừa khoe sản phẩm cà phê sạch đủ tiêu chuẩn xuất sang Mỹ và máy pha cà phê đậm chất Việt, mang slogan “sạch, ngon,

lợi, nhanh” của anh.

“Sạch là bởi chỉ cho cà phê, nước vào và ấn nút là xong. Lợi là bởi thường một 1kg cà phê pha được 30-35 ly, nhưng máy này cho số lượng gấp đôi. Ngon bởi hương vị phù hợp với gu của người Việt. Nhanh bởi chỉ mất 1 phút, thay vì 15 phút khi pha phin” - Hải giải thích và cho biết đã có doanh nghiệp nước ngoài đề nghị mua toàn bộ hệ thống máy móc và chuỗi cà phê, nhưng anh không bán “Nếu bán thì văn hóa Việt Nam - điều tôi coi trọng - sẽ bị họ bỏ rơi. Tôi làm máy pha cà phê là bởi yêu sâu sắc bản sắc văn hóa này, muốn giữ gìn và đưa nó ra thế giới”.

Hải hồ hởi khoe, cà phê của anh đã được Phó Chủ tịch Starbucks và Đại sứ Mỹ tại Việt Nam thưởng thức: “Starbucks quá nổi tiếng, nếu tôi không đăng hoàng thì sao có cơ hội gặp họ. Cuối tháng 8, tôi đi Mỹ và tìm cơ hội mở quán cà phê ở đó. Cách đây 20 năm, người Việt không hề biết đến cà phê Ý, nhưng giờ mỗi con phố Sài Gòn, Hà Nội đều có quán cà phê kiểu Ý. Tại sao không để 20 năm nữa, ở Mỹ tràn ngập cà phê Việt Nam?”.

Để có sự tự tin này, nhà khoa học 33 tuổi từng trải qua những lần “ê mặt” khi khách được mời bỏ lại cả ly cà phê trước mặt anh vì

Tiến sỹ Nguyễn Bá Hải đeo thử nghiệm phiên bản mới của kính mắt thần vừa ra mắt.

Ảnh: Ngọc Vũ

pha không ngon: “Tôi quê lắm, nhưng chấp nhận sự chỉ trích là cách tốt nhất để trưởng thành. Là dân nghiên cứu, nhưng tôi muốn mỗi sản phẩm có một câu chuyện riêng. Như kính mắt thần chẳng hạn, đó là giấc mơ giúp người nghèo, yếu thế”.

NHÀ KHOA HỌC CỦA NGƯỜI KÉM MAY MẮN

Từ kính mắt thần tới máy pha cà phê, nếu chuyển nhượng có thể TS Nguyễn Bá Hải sẽ trở thành tỷ phú; nhưng anh không chọn điều đó. Với kính mắt thần, Hải mong muốn “Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc sẽ tiếp tục câu chuyện nhân văn này để có được hàng nghìn sản phẩm tới tay người mù”. Với mỗi cửa hàng cà phê được mở ra, anh mong tạo việc làm cho sinh viên và

người thu nhập thấp.

“Trải qua tuổi thơ nghèo khó nên khi có điều kiện, tôi muốn làm việc gì có ý nghĩa. Đó là năng lượng sống cho tôi” - TS Hải nói.

Sau khi ra mắt phiên bản kính mắt thần thứ hai hồi tháng 8, Hải đang triển khai phiên bản thứ ba. Anh cũng đang chế tạo balô xe lăn cho người tàn tật. “Nó nặng khoảng 5-7kg so với xe lăn thông thường nặng 15kg, có thể gấp gọn như chiếc balô. Giá cũng rẻ hơn 3-5 lần” - anh tiết lộ.

Điều dễ nhận thấy là các kết quả nghiên cứu của TS Hải đều thương mại hóa rất tốt. Kính mắt thần là dự án phi lợi nhuận, nhưng hiện đã có 30 khách hàng nước ngoài. Hệ thống cà phê sạch cũng đã có tới 10 cửa hàng ở TPHCM. TS Hải chia sẻ: “Tôi không có bí quyết gì ngoài tâm niệm “hữu xạ tự nhiên hương”.

“Đã có doanh nghiệp nước ngoài đề nghị mua lại toàn bộ hệ thống máy móc và chuỗi cà phê, nhưng tôi không bán. Bởi nếu bán thì văn hóa Việt Nam - thứ mà tôi coi trọng - sẽ bị họ bỏ rơi”
- TS Nguyễn Bá Hải.

Khi sản phẩm tốt, giá cả phải chăng và hữu ích thì người mua sẽ tự tìm đến”.

Tự nhận mình lười, “chỗ nào khó thì bỏ” nhưng TS Hải trong mắt sinh viên có sức làm việc phi thường. Trần Quốc Trung - cựu sinh viên ĐH Sư phạm kỹ thuật TPHCM, thuộc nhóm nghiên cứu của Hải - kể: “Khi cả nhóm hết ý tưởng, thấy Hải thức thâu đêm cùng mọi người tranh luận, tìm hướng đi. Tôi đã chứng kiến sự tỉ mỉ của thầy khi nghiên cứu một

bo mạch của kính mắt thần. Từng linh kiện được thầy kiểm tra cẩn thận trong các môi trường ánh sáng, nhiệt độ khác nhau. Có những đợt ngày thấy đi dạy, tối viết tài liệu, mỗi đêm chỉ ngủ vài tiếng”.

Với “sức cày” đó, đồng nghiệp của TS Hải không ai ngạc nhiên khi anh nhận đến 5 bằng sáng chế quốc tế khi mới 28 tuổi, được chọn là một trong các nhà khoa học trẻ gặp gỡ Thủ tướng vào tháng 9/2015.

TUỆ MINH

Mắt thần Ver3 đặt mục tiêu vượt công nghệ thế giới

Kính mắt thần phiên bản MT2EX của TS Nguyễn Bá Hải.

Nói về kính mắt thần MT2EX, TS Nguyễn Bá Hải cho biết phiên bản này bổ sung thiết bị nhận diện cảm biến, có tính năng tương tự kính, dùng gắn ở thất lưng. Màu mắt kính cũng đổi từ đen thành trắng.

“Phiên bản đầu chỉ phát hiện vật cản từ lưng tới đỉnh đầu, còn MT2EX giúp nhận diện từ chân tới đầu. Nhờ bộ phận cảm biến ở mắt kính và thiết bị cảm biến ở thất lưng, người mù

có thể nhận ra vật cản nhờ tín hiệu rung liên tục. Vật cản càng gần, rung càng nhiều và nhanh”. Trong hệ thống này, kính giúp nhận diện vật cản từ thất lưng lên đầu, còn thiết bị cảm biến gắn ở lưng giúp nhận diện vật cản từ thất lưng xuống đất. Tùy mục đích mà người dùng sử dụng cùng lúc hoặc tách riêng.

Thiết bị cảm biến ở thất lưng cũng có thêm chức năng phóng xạ hay thu gần, khoảng cách

phát hiện vật cản xa nhất là 3,5m. Tùy tốc độ đi và mong muốn phát hiện vật cản xa hay gần mà người khiếm thị tự điều chỉnh. Người dùng cũng có thể chọn chế độ rung lắc từ rung nhẹ tới rất mạnh.

Chất liệu của thiết bị cảm biến là nhôm nguyên khối, mặt ngoài sơn tĩnh điện, được làm nhám để chống trơn. Góc bề 360 độ giúp người khiếm thị điều chỉnh góc độ máy cảm biến lên xuống.

Nói về phiên bản thứ ba đang được triển khai, TS Hải cho biết: “Hiện thế giới đã có sản phẩm báo vật cản bằng âm thanh, còn sản phẩm của tôi dùng tín hiệu rung. Nhưng ở phiên bản thứ ba, tôi tự đặt ra thách thức cho bản thân là không rung, không có âm thanh nhưng vẫn truyền được tín hiệu cho người dùng về thông tin xung quanh. Tôi chưa biết đó là cái gì, nhưng tôi sẽ phải tìm ra nó”.

NGỌC VŨ

“Lược sử” sâm Ngọc Linh

- Ngày 18/3/1973: Cây sâm Ngọc Linh được nhóm điều tra dược liệu của dược sỹ Đào Kim Long phát hiện ở độ cao 1.800m trên núi Ngọc Linh.
- Năm 1985: Cây sâm Ngọc Linh được xác định là một loài nhân sâm mới, được đặt tên là *Panax vietnamensis* Ha.Et. A.G.Ruski.
- Ngày 15/12/2008: Cục SHTT ký hợp đồng với Sở KH&CN Kon Tum triển khai dự án xây dựng CDĐL “Ngọc Linh” cho sản phẩm sâm củ của Kon Tum và Quảng Nam.
- Ngày 25/7/2011: Sở KH&CN Kon Tum nộp đơn đăng ký CDĐL “Ngọc Linh” cho sản phẩm sâm củ của Kon Tum và Quảng Nam.
- Ngày 23/7/2015: Bộ KH&CN, UBND tỉnh Kon Tum và UBND tỉnh Quảng Nam có thông báo về việc đăng ký CDĐL “Ngọc Linh” cho sản phẩm sâm củ của Kon Tum và Quảng Nam.
- Ngày 17/11/2015: Sở KH&CN Kon Tum ký hợp đồng với Viện Thổ nhưỡng nông hóa về việc hợp nhất cơ sở khoa học phục vụ đăng ký CDĐL “Ngọc Linh” cho sản phẩm sâm củ của hai tỉnh.
- Ngày 16/8/2016: Cục SHTT có quyết định số 3235/QĐ-SHTT về việc cấp giấy chứng nhận CDĐL “Ngọc Linh” cho sản phẩm sâm củ của Kon Tum và Quảng Nam.

NGUỒN: SỞ KH&CN KON TUM

Sâm Ngọc Linh đang bị làm giả rất nhiều

Ông Phạm Thanh - Giám đốc Trung tâm Ứng dụng khoa học và Chuyển giao công nghệ tỉnh Kon Tum, người có 15 năm làm việc với cây sâm Ngọc Linh - cho biết, do sâm Ngọc Linh có giá trị kinh tế và dược liệu rất cao, nhiều người biết và có nhu cầu sử dụng nên hiện thị trường xuất hiện nhiều hàng giả. Không phải ai cũng từng được nhìn thấy và sử dụng củ sâm Ngọc Linh thật nên rất dễ mua nhầm hàng giả.

Ông Thanh nêu 4 dấu hiệu quan trọng để phân biệt củ sâm Ngọc Linh thật và giả, dựa vào hình thái, mùi, vị, màu sắc của củ khi cắt (bằng). Hiện hàng giả được làm rất tinh vi từ rất nhiều loại củ khác nhau, nên việc nhận biết ngày càng khó khăn. “Để phân biệt nhất là mùi và vị của sâm Ngọc Linh, tuy nhiên người bán không bao giờ cho khách hàng cắt ngang củ sâm để nhìn, nếm” - ông Thanh nói.

Coi chống giả mạo là một vấn đề quan trọng phải đối mặt, bà Trần Thị Tuyết - Giám đốc Sở KH&CN Kon Tum - cho rằng nếu không quản lý chặt chẽ, không có sự đồng thuận của các nhà sản xuất sâm Ngọc Linh, sẽ có những sản phẩm trà trộn. “Sắp tới, Sở KH&CN sẽ tham mưu cho UBND tỉnh thành lập tổ chức các cá nhân ứng dụng tiến bộ kỹ thuật vào canh tác, chế biến, kinh doanh sâm Ngọc Linh, đồng thời chống sản phẩm giả mạo sâm Ngọc Linh, xây dựng hệ thống kiểm soát chất lượng nội bộ, phối hợp với các cơ quan liên quan để quản lý và phát triển CDĐL” - bà Tuyết nói.

XUÂN VŨ

	SÂM THẬT	SÂM GIẢ
Hình thái	Củ cái (dái) và thân củ có mắt (đốt) gần nhau. Củ cái có nhiều rễ nhỏ mọc xung quanh. Các mắt thường mọc so le nhau.	Không có củ cái hoặc được gắn vào, các mắt xa nhau và mọc cùng một hướng.
Mùi	Có mùi thơm đặc trưng của sâm, thơm lâu.	Không mùi hoặc mùi rất nhẹ (do trộn, tẩm, ướp với sâm thật).
Màu sắc của củ khi cắt	Màu vàng đều từ trong ra ngoài.	Màu vàng không đều, lẫn màu tím.
Vị	Đắng dịu và ngọt hậu.	Đắng gắt, không có vị ngọt hậu.

CẤP CHỈ DẪN ĐỊA LÝ “NGỌC LINH” CHO SẢN PHẨM

“Lá bùa” b

Vườn trồng sâm Ngọc Linh ở tỉnh Kon Tum.

Chỉ dẫn địa lý (CDĐL) “Ngọc Linh” mà Cục Sở hữu trí tuệ (SHTT) vừa cấp cho sản phẩm sâm củ ở vùng núi Ngọc Linh thuộc 2 tỉnh Quảng Nam và Kon Tum có thể xem là lá bùa bảo vệ thương hiệu, danh tiếng đối với sản phẩm có giá từ 45-120 triệu đồng/kg này.

NHIỀU TÍNH NĂNG TRỘI HƠN SÂM HÀN QUỐC

Ông Phạm Viết Tích - Giám đốc Sở KH&CN Quảng Nam - cho biết sâm Ngọc Linh là loài cây bản địa đặc hữu của núi Ngọc Linh thuộc hai tỉnh Quảng Nam và Kon Tum, được phát hiện ở độ cao 1.500-2.700m. Các yếu tố tự nhiên đặc thù ở đây như độ cao, khí hậu, thổ nhưỡng, thảm thực vật, độ che phủ... tạo nên dược tính vượt trội của loài này.

“Các nghiên cứu cho thấy sâm Ngọc Linh tương đồng với sâm Triều Tiên về các tác dụng tăng lực, tăng miễn dịch, chống lão hóa, bảo vệ tế bào gan, chống ung thư... Ngoài ra, sâm Ngọc Linh còn có tác dụng kháng khuẩn,

chống stress, giảm trầm cảm, lo âu mà các loại sâm khác không có. Vì vậy, nó là dược liệu đầy triển vọng phục vụ ngành dược. Chất lượng sâm tốt nhất nếu được thu hoạch sau 5 năm” - ông Tích nói.

GS-TS Nguyễn Minh Đức - Đại học Y - Dược TPHCM, người trực tiếp nghiên cứu, kiểm nghiệm chất lượng sâm Ngọc Linh - cho biết, sâm Ngọc Linh hiệp lực tốt với kháng sinh và thuốc trị tiểu đường: “Tôi dùng nó như một vị thuốc chữa bệnh hiểm nghèo, đặc biệt là ung thư. Hiệu quả nằm ngoài sức tưởng tượng! Một số người Hàn Quốc, Nhật Bản - nơi có thương hiệu sâm nổi tiếng - bị ung thư đã xạ trị nhiều lần, sau khi dùng sâm Ngọc Linh đã khỏi. Nhiều bệnh nhân từ châu Âu, Mỹ cũng tìm đến sâm Ngọc Linh. Vì thế, việc bảo vệ tên tuổi của loài sâm quý này hết sức quan trọng”.

Ông Trần Việt Thanh - Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), Cục trưởng Cục SHTT - cho biết: “Tuy mới được phát hiện năm 1973 nhưng từ xưa, sâm Ngọc Linh đã được dùng phổ biến trong các bài thuốc của đồng bào dân tộc thiểu số vùng Trung Trung bộ”.

ĐƯỢC GÌ TỪ CDĐL SÂM NGỌC LINH?

“Từ nay, khi mua sâm Ngọc Linh được bảo hộ CDĐL, người tiêu dùng có thể tin sản phẩm này đã được đảm bảo chất lượng và độ an toàn” - bà Trần Thị Tuyết, Giám đốc Sở KH&CN Kon Tum nói. Theo bà, CDĐL là nhân tố quan trọng giúp bình ổn chất lượng và phát triển danh tiếng sâm Ngọc Linh cũng như bảo tồn, phát triển loài cây này, là công cụ marketing quan trọng trong cạnh tranh và phát

SÂM CỬ CỦA KON TUM VÀ QUẢNG NAM:

Bảo vệ báu vật rừng

Ảnh: NVCC

“Hai tỉnh cần thống nhất phương án tổ chức và quản lý CDĐL, đặc biệt là quy định liên quan đến quyền sử dụng các yêu cầu về kỹ thuật, chất lượng, sự kiểm soát nhằm đảm bảo quyền và lợi ích của người dân ở hai địa phương, không có sự thiếu thống nhất.” -
Thứ trưởng Trần Việt Thanh.

triển hình ảnh sản phẩm.

Bà Tuyết cũng cho rằng, CDĐL này khi được biết đến rộng rãi sẽ giúp cải thiện đời sống cho người sản xuất, làm giàu cho các doanh nghiệp sản xuất nguyên liệu thô, phụ phẩm, thành phẩm, các công ty vận tải... tham gia vào quá trình sản xuất, chế biến và kinh doanh sản phẩm. CDĐL sâm Ngọc Linh cũng sẽ góp phần cải thiện nền nông nghiệp, nông thôn theo hướng sản xuất hàng hóa, phát huy các lợi thế riêng có của địa phương.

CDĐL THUỘC 2 TỈNH - BÀI TOÁN VỀ QUẢN LÝ

Sâm Ngọc Linh là CDĐL thứ 49 mà Việt Nam bảo hộ, cũng là sản phẩm CDĐL đầu tiên của Việt Nam nằm trên địa bàn 2 tỉnh. Hiện cây này được trồng trên 300ha tại 7 xã ở Kon Tum và 250ha thuộc 600 hộ trồng sâm ở 3 xã của Quảng Nam.

Theo Thứ trưởng Trần Việt Thanh, Luật Sở hữu trí tuệ quy định, UBND tỉnh là cơ quan xây dựng thể chế, tổ chức quản lý và sử dụng CDĐL. Trong điều kiện

CDĐL “Ngọc Linh” cho sản phẩm sâm củ được bảo hộ ở hai tỉnh, việc quản lý sẽ đặt ra nhiều vấn đề hơn. “Hai tỉnh cần thống nhất phương án tổ chức và quản lý, đặc biệt là quy định liên quan đến quyền sử dụng các yêu cầu về kỹ thuật, chất lượng, sự kiểm soát nhằm đảm bảo quyền và lợi ích của người dân ở hai địa phương” - Thứ trưởng nói.

Ông Trần Việt Thanh cũng cho biết, Bộ KH&CN đã phê duyệt dự án đầu tư 567 tỷ đồng từ năm 2014 đến 2018 nhằm

xây dựng sâm Ngọc Linh thành sản phẩm quốc gia, xây dựng trung tâm nghiên cứu quốc gia về sâm Ngọc Linh, nhà máy chế biến sâm, vườn giống gốc với quy mô 20ha; xây dựng quy trình công nghệ nhân giống, trồng trọt, thu hoạch, bảo quản, chế biến và xây dựng thương hiệu sâm Ngọc Linh.

“Bộ KH&CN sẽ đồng hành với các địa phương để hỗ trợ doanh nghiệp và người dân phát huy tối đa vai trò của công cụ bảo hộ SHTT” - ông Thanh nói.

X.VŨ - B.NGỌC

Nên quản lý sâm Ngọc Linh bằng IoT

Ông Hồ Quang Bửu - Chủ tịch UBND huyện Nam Trà My, Quảng Nam - cho rằng, để tối ưu hóa việc quản lý khai thác, chế biến và kinh doanh sâm Ngọc Linh, bảo vệ và phát triển CDĐL sâm Ngọc Linh, cần huy động sức mạnh của hệ thống chính trị từ huyện tới xã, đặc biệt là sự tham gia của người dân. Chỉ nên trồng và phát triển cây sâm Ngọc Linh thuần chủng gốc, không lai tạp với các loại sâm khác, đồng thời bảo vệ các cây sâm gốc chất lượng cao nhằm duy trì, phát triển nguồn giống. Theo ông, cần triển khai để án phát triển vùng sâm gốc, bảo vệ nguồn gene quý; khuyến khích các tổ chức sản xuất, các nhóm hộ liên kết nhằm trao đổi các tiến bộ khoa học để ứng dụng vào sản xuất cây sâm Ngọc Linh. Ngoài ra, cần có cơ chế thông thoáng, chính sách ưu đãi tạo thuận lợi cho các doanh nghiệp trồng, sản xuất, thu mua, chế biến sản phẩm từ sâm Ngọc Linh, nhất là các doanh nghiệp chế biến nâng cao chất lượng và đa dạng hóa các mặt hàng từ sâm Ngọc Linh.

“Để nghị Bộ KH&CN có đề tài ứng dụng công nghệ thông tin và Internet của vạn vật (Internet of Things-IoT) vào quản lý sâm Ngọc Linh từ lúc trồng cho đến khi thu hoạch để từng sản phẩm sâm Ngọc Linh có nguồn gốc rõ ràng. Tôi cũng đề nghị UBND tỉnh Quảng Nam có hồ sơ xây dựng sâm Ngọc Linh thành sản phẩm quốc gia” - ông Bửu nói.

Đ.TRỌNG

Sản phẩm của phòng thí nghiệm không được gọi là sâm Ngọc Linh

TS Vũ Tuấn Anh - Học viện Quân y, Chủ nhiệm dự án “Hoàn thiện quy trình công nghệ sản xuất sâm Ngọc Linh sinh khối và chế phẩm tăng lực Vinatonic” thuộc chương trình KC.10/2011-2015 - cho biết nhóm đang nuôi cấy sâm Ngọc Linh trong phòng thí nghiệm để tạo sinh khối. Từ củ, rễ củ sâm Ngọc Linh, họ đã ra thể sản, từ đó cấy chuyển để không cho thể sản này tạo ra các tế bào có thể biệt hóa, tức là chỉ thu hoạt chất của sâm chứ không nuôi cấy thành cây sâm. Kỹ thuật này giúp rút ngắn thời gian sản xuất, chỉ mất 25-30 ngày là tạo ra sinh khối có thể sử dụng, thay vì phải trồng cây sâm trong 5-6 năm. Do thời gian ngắn nên hàm lượng hoạt chất của sâm sinh khối ít hơn sâm tự nhiên. Nhưng bù lại, các nhà khoa học có thể chủ động nguồn dược liệu, việc nuôi cấy cũng ít rủi ro hơn, tránh sâu bệnh. Nhóm nghiên cứu đã sử dụng sâm Ngọc Linh sinh khối để bào chế các sản phẩm viên uống, mỹ phẩm.

“Điều chúng tôi lo ngại là, khi sâm Ngọc Linh được cấp cho Kon Tum và Quảng Nam, liệu Học viện Quân y có được sử dụng tên “sâm Ngọc Linh” cho sản phẩm của mình nữa hay không?” - TS Vũ Tuấn Anh băn khoăn.

Giải đáp thắc mắc này, ông Nguyễn Thanh Bình - Giám đốc Trung tâm Phát triển tài sản trí tuệ, Cục SHTT - khẳng định, sau khi CDĐL “Ngọc Linh” được cấp cho sản phẩm sâm củ của Kon Tum và Quảng Nam, đương nhiên sản phẩm thu được từ việc nuôi cấy giống sâm này trong phòng thí nghiệm không được coi là sâm Ngọc Linh, ngay cả khi cơ quan nghiên cứu có xin phép địa phương. “Đã là CDĐL thì chỉ sản phẩm ở địa danh này mới được chấp nhận” - ông Bình nói.

PHƯƠNG NGUYỄN (Ghi)

Mùa bóng đá, đàn ông có thể mất 1/3 số tinh trùng

Sự trở lại của các giải bóng đá quốc tế đang đặt các quý ông mê môn thể thao này trước nguy cơ hao hụt một lượng lớn tinh trùng bởi không thể rời chiếc tivi. Lượng tinh trùng mất đi có thể chiếm đến 1/3.

KÊ THÙ CỦA "TINH BINH"

Các giải vô địch bóng đá châu Âu đã trở lại trong sự mong đợi của cánh mày râu toàn thế giới. Tuy nhiên, nếu bạn muốn làm cha, hãy kiểm soát việc xem bóng đá qua tivi. Nghiên cứu mới đây của Đại học Copenhagen, Đan Mạch khẳng định, những người xem tivi quá 5 giờ/ngày sẽ giảm 1/3 số tinh trùng.

Các chuyên gia đã khảo sát 1.200 nam giới, tìm hiểu tác động của lối sống ngồi nhiều, ít vận động lên khả năng sinh sản của họ. Đối tượng nghiên cứu là các nam thanh niên khỏe mạnh đăng ký nhập ngũ từ năm 2008-2012. Họ được hỏi về thói quen xem tivi và lấy mẫu tinh dịch.

Kết quả, những người hay xem tivi trong thời gian dài có chỉ số tinh trùng trung bình 37 triệu/ml, trong khi chỉ số này ở người ít xem tivi là 52 triệu/ml. Thông thường, chỉ số tinh trùng dao động trong khoảng 40-300 triệu/ml.

Ngoài ra, những quý ông xem tivi quá nhiều cũng có ít testosterone hơn những người khác. Testosterone là hormone sinh dục nam, rất cần cho việc sản sinh tinh trùng.

Đáng chú ý, những diễn biến này trên người xem tivi lại không hề xuất hiện trên nhóm người ngồi nhiều trước máy tính. Điều này có thể do những người

xem tivi quá nhiều thường ít khi thực hiện những bài tập vận động hoặc ăn uống theo thực đơn có lợi cho sức khỏe - những thói quen cần thiết để duy trì sức khỏe sinh sản.

KHÔNG CHỈ LÀ SỨC KHỎE SINH SẢN

Trong vòng 20 năm vừa qua, một số công trình nghiên cứu đã chỉ ra xu hướng suy giảm chỉ số tinh trùng đang gia tăng một cách đáng lo ngại. Một số nhà khoa học cho rằng đây là hậu quả của các chế độ ăn nhiều thức ăn nhanh có hàm lượng chất béo cao. Ngược lại, số khác tin rằng đây là do lượng thuốc tránh thai tồn dư trong nước uống dù chỉ với tỷ lệ rất nhỏ. Một loại hóa chất khác có tên gọi BPA dùng trong một số sản phẩm nhựa cũng nằm trong danh sách tình nghi.

Nghiên cứu mới công bố của các nhà khoa học Đại học Copenhagen đã hé lộ nguyên nhân suy giảm chất lượng tinh trùng có thể chỉ đơn giản là tình trạng lười vận động và thích xem tivi. Kết quả này hoàn toàn trùng hợp về logic với những số liệu đã công bố từ năm 2013 của các nhà khoa học Mỹ, theo đó thói quen vận động 15 giờ mỗi tuần sẽ giúp làm tăng chất lượng tinh trùng của nam giới.

Một nghiên cứu khác gần đây cũng cho thấy, xem tivi quá nhiều làm

Thói quen xem tivi quá nhiều không có lợi cho sức khỏe nam giới.

Ảnh: RD

"Những người có thói quen ngồi xem tivi trong thời gian kéo dài có chỉ số tinh trùng trung bình 37 triệu trên mỗi ml tinh dịch, trong khi nam giới bình thường ít xem tivi có đến 52 triệu 'tinh binh' trong mỗi ml tinh dịch" – nghiên cứu của Đại học Copenhagen khẳng định.

tăng nguy cơ tử vong do đóng cục máu trong phổi. Tương ứng với mỗi 2 giờ xem tivi, nguy cơ tử vong do bệnh lý dạng này lại tăng thêm 40%. Mặt khác, những người xem tivi nhiều hơn 5 giờ mỗi ngày có nguy cơ tử vong cao gấp đôi so với những người xem ít hơn 2,5 giờ.

Tại Anh, theo kết quả

của một cuộc điều tra, gần một nửa số người trưởng thành cho biết họ không hề thực hiện một bài thể dục nào có lợi cho tim mạch; 25% thừa nhận họ chỉ tập thể dục không quá 1 giờ mỗi tuần. Điều này nghĩa là chỉ có một phần tư số người trưởng thành thực sự tích cực tập thể dục dưới dạng chạy bộ,

bơi, tập gym hoặc chơi thể thao với thời lượng quá một giờ mỗi ngày.

BẠN LÀ NGƯỜI NGỒI NHIỀU, ÍT VẬN ĐỘNG?

Lối sống ngồi nhiều, ít vận động (sedentary lifestyle) phổ biến cả ở các nước phát triển và kém phát triển. Các hoạt động chủ yếu của người theo lối sống này chỉ là ngồi, đọc, tham gia mạng xã hội, xem tivi, chơi trò chơi điện tử hoặc sử dụng máy tính mà rất ít hoặc hoàn toàn không thực hiện các vận động tích cực về thể chất.

Các nhà khoa học từ lâu đã chỉ ra tác hại của sedentary lifestyle. Năm 2012, một nhóm các nhà khoa học tại Đại học Leicester, Anh đã tổng kết số liệu của 18 công trình

nghiên cứu trên tổng cộng gần 800.000 đối tượng tham gia với nội dung liên quan đến tác động của sedentary lifestyle. Kết quả cho thấy nguy cơ mắc bệnh tim mạch tăng 112%, nguy cơ gặp phải các bệnh về tim mạch tăng 147%, nguy cơ tử vong do bệnh tim mạch tăng 90%, nguy cơ tử vong do tất cả các nguyên nhân nói chung tăng 49%. Do vậy, giải pháp duy nhất cho người lười vận động là sớm thoát khỏi tình trạng đó.

Tuy nhiên, hoạt động quá tích cực cũng là nguyên nhân dẫn đến một số rủi ro. Một số môn thể thao - chẳng hạn đạp xe quá nhiều hoặc chạy bộ với quần áo quá chật - cũng có tác động không tốt đến khả năng sinh sản.

LÊ NGỌC

Thiếu xét nghiệm, HIV/AIDS khó bị thanh toán đúng hạn

Một xét nghiệm HIV được tiến hành trong phòng thí nghiệm.

Ảnh: Bustle

Chương trình phối hợp của Liên Hợp Quốc về HIV/AIDS (UNAIDS) đặt mục tiêu thanh toán HIV/AIDS vào năm 2030. Tuy nhiên, theo nghiên cứu mới nhất của Tổ chức Y tế thế giới (WHO), tình trạng thiếu xét nghiệm giám sát HIV có thể hạn chế khả năng hoàn thành mục tiêu này.

Nhóm nghiên cứu đã phân tích các cuộc điều tra hàng năm do 127 quốc gia gửi tới WHO từ năm 2012-2014. Họ tập trung

vào năng lực xét nghiệm CD4 - đếm số tế bào bạch cầu CD4 trong máu để tiên lượng về nguy cơ nhiễm trùng cơ hội và lượng tải virus HIV (VL) để biết tình trạng nhiễm HIV có phải ngày càng nặng hơn hay không. Họ nhận thấy năng lực xét nghiệm CD4 hiện tại đủ để đáp ứng nhu cầu, nhưng năng lực thực hiện VL lại không đạt.

Thực tế, chỉ 13,7% số xét nghiệm CD4 và 36,5% số xét nghiệm VL được làm so

với con số cần thực hiện.

Các nhà nghiên cứu chỉ ra rằng các nước có thu nhập trung bình thấp chưa sẵn sàng giải quyết những thách thức về xét nghiệm. Khó khăn xuất phát từ tình trạng thiếu thuốc thử, trang thiết bị thiếu hoặc không được duy trì đúng, thiếu nhân viên, các thử nghiệm không được tiến hành thường xuyên.

Trường nhóm nghiên cứu Vincent Habiya mbere cho biết, ông và các cộng

sự đang thúc đẩy việc xây dựng mô hình kế hoạch chiến lược phòng thí nghiệm quốc gia để tăng hiệu quả xét nghiệm. Trong mô hình này, chính phủ và các tổ chức quốc tế có vai trò thực hiện, giám sát kế hoạch chiến lược.

"Tăng cường năng lực lãnh đạo, nguồn lực, lập kế hoạch và quản lý là các yếu tố cần để mở rộng các dịch vụ phòng thí nghiệm" - nhóm tác giả kết luận.

VIỆT HƯNG (Theo PLoS)

Máy tính bảng - thuốc an thần cho trẻ

Một nghiên cứu mới đây đã chỉ ra rằng, máy tính bảng (tablet) có tác dụng tương tự như thuốc an thần dành cho trẻ em trước khi phẫu thuật. Việc sử dụng đồ công nghệ này giúp trẻ giảm lo lắng một cách hiệu quả.

THUỐC AN THẦN THỜI @

Tại đại hội bác sỹ gây mê thế giới vừa diễn ra ở Hồng Kông (Trung Quốc), tiến sỹ Dominique Chassard thuộc Bệnh viện Mere Enfant, Pháp gây kinh ngạc khi trình bày nghiên cứu về tác dụng của máy tính bảng đối với trẻ em từ 4-10 tuổi ở giai đoạn trước và sau phẫu thuật. Ông đã xếp những người tham gia vào hai nhóm ngẫu nhiên: Một nhóm dùng midazolam - thuốc an thần thường dùng cho trẻ em, nhóm kia dùng máy tính bảng. Cả hai nhóm đều được điều trị 20 phút trước khi gây mê.

Mức độ lo lắng của trẻ em được đo từ khi đến bệnh viện, khi bị tách khỏi cha mẹ, trong giai đoạn khởi mê (tiền mê) và chăm sóc hậu mê (PACU). Cả đứa trẻ và cha mẹ được đánh giá cùng lúc trong quá trình khởi mê khi bố mẹ không có mặt tại đó. Ba mươi phút sau khi trẻ được tiêm liều gây mê nalbuphine cuối cùng hoặc 45 phút trước giai đoạn PACU, trẻ được chuyển đến phòng mổ - nơi chúng và bố mẹ được đo mức lo lắng lần cuối.

Ngoài ra, cha mẹ được yêu cầu đánh giá các thủ tục gây mê với thang điểm từ 0-10, với 10 là mức độ biểu hiện cao nhất của sự hãi hùng. Một bảng hỏi hành vi cũng được sử dụng để kiểm tra những thay đổi trong hành vi sau khi phẫu thuật.

Kết quả cho thấy, việc sử dụng máy tính bảng

Máy tính bảng tốt cho trẻ nếu được dùng đúng cách và có người giám hộ cùng sử dụng.

Ảnh: Emaze

đem lại hiệu quả tương tự thuốc an thần trong việc giảm lo lắng. Ngoài ra, các nhà nghiên cứu nhận thấy cả đứa trẻ và cha mẹ đều có mức độ lo lắng diễn biến tương tự nhau. Tuy nhiên, cha mẹ hài lòng hơn nếu con họ được đưa cho một chiếc máy tính bảng trước đó.

"Sử dụng iPad hoặc các loại máy tính bảng khác là một phương pháp không dùng thuốc làm giảm căng thẳng trong phẫu thuật ngoại trú nhi" - nghiên cứu của tiến sỹ Dominique Chassard kết luận.

Đối với những ca phẫu thuật mắt, các nhà nghiên cứu tại Bệnh viện Đại học Cochin (Pháp) phát hiện rằng việc nghe nhạc thư giãn cũng giúp mang đến hiệu quả an thần rất tốt, giúp bệnh nhân giảm lo lắng trước khi tiến hành ca mổ. Đây là điều đáng mừng bởi từ trước đến nay, phẫu thuật mắt luôn là một trong những loại phẫu thuật gây căng thẳng lớn.

TABLET TỐT HAY XẤU ĐỐI VỚI TRẺ?

Theo nghiên cứu của các nhà khoa học thuộc Đại học Edinburgh (Scotland) và Đại học Sheffield (Anh), 31% số trẻ dưới 5 tuổi tại Anh có máy tính bảng. Chúng thường sử dụng đồ chơi công nghệ này trung

"Sử dụng iPad hoặc các loại máy tính bảng khác là một phương pháp không dùng thuốc làm giảm căng thẳng trong phẫu thuật ngoại trú nhi" - tiến sỹ Dominique Chassard.

bình 1 giờ 19 phút mỗi ngày, thường là tự mình chơi mà không có cha mẹ hay người lớn khác giám hộ.

Nghiên cứu chỉ ra rằng máy tính bảng có thể có tác dụng tốt với trẻ. "Chúng tôi nhận thấy việc dùng các ứng dụng trên máy tính bảng trước giai đoạn tiểu học có thể tốt cho trẻ và thúc đẩy tính sáng tạo. Tuy nhiên, các bậc cha mẹ cần lựa chọn ứng dụng một cách cẩn thận cho từng độ tuổi. Các ứng dụng chứa pop-up quảng cáo có thể hạn chế khả năng chơi của trẻ. Ngoài ra, những ứng dụng mà anh chị hay cha mẹ thường chơi cũng thu hút trẻ, nhưng không thích hợp sử dụng cho chúng và không cung cấp nhiều giá trị trước thời kỳ tiểu học".

Trong một nghiên cứu khác về ảnh hưởng của máy tính bảng, Lisa Kervin - Giáo sư của Đại học Wollongong (Australia) - kết luận, cha mẹ phải cùng chơi với trẻ mới phát huy tính sáng tạo tốt nhất khi dùng máy tính bảng.

"Các ứng dụng giáo dục dành cho trẻ thường chỉ dựa trên nguyên tắc học vẹt hoặc lặp lại một cách đơn giản các chữ cái, con số mà không có nhiều sự sáng tạo. Những ứng dụng tuyệt vời phải khuyến khích sự tham gia của cha mẹ, người thân, kích thích

sự giao tiếp giữa họ và trẻ. Ứng dụng tốt sẽ khuyến khích người lớn sử dụng các đối tượng thực, âm thanh, hình ảnh thật, sao cho màn hình tablet chỉ là một phần của trò chơi" - bà Kervin nói.

Tuy nhiên, hiện vẫn còn nhiều ý kiến lo ngại về tình trạng trẻ em nghiện máy tính bảng và dành quá nhiều thời gian cho chúng. Nhiều chuyên gia cho rằng điều đó không tốt cho mắt, làm tổn hại đến việc học tập kỹ năng ngoài đời thực, gây bất lợi cho sự phát triển cảm xúc xã hội của trẻ.

"Trẻ em đang ngày càng tiếp xúc nhiều hơn với đồ công nghệ. Tôi hiểu rằng một số ứng dụng có thể tốt cho chúng về mặt giáo dục, nhưng tôi lo ngại công nghệ đang ngày càng thay thế các phương pháp học tập và vui chơi truyền thống, khuyến khích lối sống ít vận động. Trẻ cần được phát triển các kỹ năng xã hội hết sức quan trọng có được từ sự tương tác trong độ tuổi đó. Một cuộc thăm dò được chúng tôi tiến hành hồi năm ngoái cho thấy đa số mọi người đều cảm nhận như vậy" - Davina Ludlow - Giám đốc daynurseries.co.uk, trang web hướng dẫn trực tuyến cho các nhà trẻ ở Anh - cho biết.

NGỌC HIỂN
(Theo Guardian)

Phát hiện 3 thuốc khắc tinh của virus Zika

Công cuộc tìm ra loại thuốc có khả năng tiêu diệt virus Zika đang được đẩy mạnh trên toàn thế giới. Tuy nhiên, việc phát triển thuốc mới thường mất nhiều năm, thậm chí là nhiều thập kỷ trước khi sản phẩm chính thức được đưa vào sử dụng. Do đó, nhà khoa học đến từ Đại học Johns Hopkins (JHU), Đại học bang Florida (FSU) và Viện Y tế quốc gia Mỹ (NIH) đã tìm các cách tiếp cận khác. Họ nghiên cứu các loại thuốc hiện có, được phép lưu hành và sử dụng cho người để tìm ra những thuốc có khả năng ngăn chặn virus Zika.

Nhóm nghiên cứu đã tiến hành kiểm tra 6.000 hợp chất đã được chấp thuận cho sử dụng với người hoặc đang trong giai đoạn cuối của cuộc thử nghiệm lâm sàng. Kết quả, họ phát hiện có tới 3 loại thuốc là "khắc tinh" của virus Zika.

Đầu tiên là Niclosamid - một loại thuốc đã được Cơ quan Quản lý thuốc và thực phẩm Mỹ phê chuẩn, thường được sử dụng để điều trị nhiễm trùng sâu trong cơ thể con người trong gần 50 năm qua. Theo các nhà khoa học, Niclosamid có khả năng ức chế sự lây lan của nhiều loại virus khác nhau, bao gồm virus viêm não Nhật Bản - một "người anh em" của virus Zika và cũng lây truyền qua đường muỗi đốt.

Niclosamid được chứng minh có thể ngăn chặn sự sao chép của virus Zika trong các tế bào gốc của não người ở các thử nghiệm trong phòng thí nghiệm. Nó cũng đã được xem là thuốc loại B, nghĩa là không tạo ra bất kỳ mối đe dọa đối với bào thai động vật.

Một loại thuốc khác là Emricasan cũng đã được xác định có thể tiêu diệt virus Zika. Công dụng hiện tại của thuốc này là giảm xơ gan và các tổn thương khác do viêm gan C gây ra. Emricasan chưa có trên thị trường mà đang ở giai đoạn thứ hai của thử nghiệm lâm sàng.

"Emricasan đạt kết quả tốt trong các thử nghiệm trên người và không có tác dụng phụ đáng kể" - các nhà nghiên cứu cho biết.

Cuối cùng là loại thuốc có tên PHA-690.509. Nó được chứng minh có khả năng ngăn chặn sự lây nhiễm virus Zika từ sự tự sao chép và giết chết các tế bào thần kinh.

Các nhà nghiên cứu cho biết, hiện hiệu quả tiêu diệt virus Zika của 3 loại thuốc trên mới chỉ được kiểm nghiệm tại phòng thí nghiệm. Họ chưa thể xác định chúng có tác dụng tương tự trên người hay không. Tuy nhiên các nhà khoa học tin rằng, một sản phẩm thuốc tổng hợp cả ba loại kể trên có thể được sử dụng rộng rãi nhằm chống lại virus Zika - tương tự như các loại thuốc tổng hợp được dùng để điều trị virus HIV/AIDS.

Zika là loại virus nguy hiểm lây truyền qua muỗi, được phân lập lần đầu tiên từ một con khỉ Rhesus trong rừng Zika của Uganda vào năm 1947. Đến năm 1968, virus này được phát hiện trên các cư dân của Nigeria. Bệnh gây các triệu chứng nhẹ như sốt, nổi ban khắp cơ thể, đau khớp, khó chịu... Tuy nhiên, những đứa trẻ nhiễm virus Zika từ mẹ trong giai đoạn bào thai có nguy cơ cao bị bệnh đầu nhỏ và các biến chứng não nghiêm trọng khác. Hiện chưa có vắc xin phòng ngừa cũng như thuốc điều trị đặc hiệu đối với virus Zika.

VIỆT ANH (Theo Nature)

Loại thuốc chống lại virus Zika có thể sẽ sớm được phát triển thành công.

Ảnh: Pharmpro

Theo khảo sát của tờ Guardian (Anh), 10 ứng dụng sau được trẻ em ưa thích nhất:

(1) YouTube	(6) Temple Run
(2) CBeebies	(7) Minecraft
(3) Angry Birds	(8) Disney
(4) Talking Tom	(9) Candy Crush Saga
(5) Peppa's Paintbox	(10) Toca Boca

SẢN XUẤT NHÂN SÂM Ở HÀN QUỐC:

Trồng 6 năm, cải tạo đất 10 năm

Sau mỗi đợt thu hoạch, đất trồng nhân sâm được “nghỉ ngơi” 10 năm để phục hồi trước khi trồng vụ mới; sản phẩm phải trải qua 10 bước sơ chế nghiêm ngặt và phân thành 3 cấp thiên, địa, lợi... Đó chỉ là 2 trong nhiều tiêu chuẩn mà tập đoàn nhân sâm lớn nhất Hàn Quốc áp dụng để sản phẩm đạt đẳng cấp quốc tế.

HƠN 1 TỶ USD TIỀN BÁN SÂM MỖI NĂM

Về sản lượng, Hàn Quốc chỉ đứng thứ nhì thế giới trong sản xuất nhân sâm. Năm 2009, sản lượng nhân sâm của Hàn Quốc đạt 27.480 tấn, so với 44.749 tấn của Trung Quốc. Tuy nhiên, các sản phẩm Hàn lại thống trị thị trường toàn cầu. Năm 2009, nhân sâm đã đem về cho nước này khoảng 1,14 tỷ USD, trong khi Trung Quốc chỉ đạt 619 triệu USD. Bất kỳ loại sản phẩm nhân sâm nào cũng có thể được tìm thấy ở Hàn Quốc, từ các nhà kho, cửa hàng trên phố, đại lý bán lẻ, siêu thị, hiệu thuốc, các chợ truyền thống cho đến cửa hàng online. Nhân sâm được tiêu thụ ở 4 dạng: Sâm tươi, sâm trắng (bạch sâm), sâm đỏ (hồng sâm) và sâm sấy khô. Trong đó, hồng sâm được đánh giá là đại diện tiêu biểu của nhân sâm Hàn Quốc, chiếm 70% thị phần trong nước và 15% doanh số xuất khẩu.

Tập đoàn nhân sâm Hàn Quốc (KGC) - công ty trồng và sản xuất nhân sâm lớn nhất xứ sở kim chi - xuất khẩu hồng sâm đi 60 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới.

BÍ QUYẾT KIỂM SOÁT CHẤT LƯỢNG

Để giữ uy tín, khâu kiểm soát chất lượng nhân sâm được xem là yếu tố then chốt. Điều này thể hiện rất rõ ở KGC. Tất cả các nông trại trồng sâm cho KGC đều có hợp đồng độc quyền. Để chấp nhận một nông hộ vào hệ thống của mình, KGC thực hiện 260 thử nghiệm về chất lượng đất. Sau đó, hộ nông dân trải qua 2 năm đánh giá đất để đạt điều kiện canh tác nhân sâm tốt nhất.

Nhân sâm được trồng theo quy trình nghiêm ngặt, giảm tối đa hóa chất nông nghiệp. Nhân viên KGC kiểm tra thường niên các cánh đồng. Củ sâm được thu hoạch sau 6 năm - thời điểm các thành phần quý có hàm lượng cao nhất. Đất sau thu hoạch đã trở nên cằn cỗi nên không được phép trồng nhân sâm trong 10 năm kế tiếp.

“Đối với đại đa số các hộ nông dân, tiêu chuẩn của Cục Dược phẩm và Thực phẩm Hàn Quốc đã là một điểm chuẩn về sử dụng thuốc trừ sâu, nhưng KGC còn áp đặt các tiêu chuẩn khắt khe hơn” - ông Ban - một nông dân trồng nhân sâm cho KGC nói.

Sản phẩm nhân sâm ngâm trong bình bán tại Seoul, Hàn Quốc.

Ảnh: Wikipedia

“Đối với đại đa số các hộ nông dân, tiêu chuẩn do Cục Dược phẩm và Thực phẩm Hàn Quốc ban hành đã là một điểm chuẩn về sử dụng thuốc trừ sâu, nhưng hợp đồng của KGC còn áp đặt các tiêu chuẩn khắt khe hơn” - ông Ban nói.

Việc thu hoạch cũng được giám sát chặt. Nhân viên KGC đến các nông trường để quan sát toàn bộ quá trình thu hoạch nhằm đảm bảo nông dân không lấy trộm hay pha trộn nhân sâm từ nơi khác. Họ cũng theo xe tải chở sâm tới tận nhà máy chế biến để không mất một củ nhân sâm nào. KGC mua sâm của nông dân sau khi

thỏa thuận giá, thường cao hơn 50% so với sản phẩm thường.

Quá trình sơ chế trải qua 10 giai đoạn, tuân thủ những quy định khắt khe về an toàn. Trước tiên, sâm được làm sạch bằng sóng siêu âm và áp suất cao, hấp với nhiệt độ và áp suất lớn trong khoảng thời gian tùy thuộc kích thước và hình dạng củ. Sau đó,

sâm được phơi khô tự nhiên trong 2-3 tuần rồi cắt tỉa và sắp xếp lại. Quá trình phân loại được thực hiện trong phòng tối - nơi người ta chiếu đèn lên củ sâm để xác định tỷ trọng và phân loại theo 3 cấp: Thiên (Heaven), Địa (Earth) và Lợi (Good), trong đó Thiên là mức cao nhất. Cuối cùng, sâm được đem đi làm ẩm và đóng gói.

“Chúng tôi tính toán rất nhiều yếu tố như trọng lượng và hình thức khi phân loại sâm, kiểm tra mô và lớp sâm một cách chính xác. Chúng tôi chiếu đèn vào hồng sâm để nhìn thấu cấu trúc bên trong. Các nhân viên giàu kinh nghiệm sẽ căn cứ vào đó để phân loại. Theo tôi, đây chính là một trong những lý do mà khách hàng tin

tưởng vào cách phân loại sâm của chúng tôi” - Chang Sung-eui - nhân viên làm việc cho KGC từ năm 1980 nói.

Để giữ thương hiệu, KGC đầu tư lớn vào nghiên cứu và phát triển, chi 2% doanh thu cho 100 nhà nghiên cứu hàng đầu và một viện nghiên cứu. Các sản phẩm được chế biến phù hợp với nhiều quy định khác nhau của từng nước và đặc biệt đáp ứng khẩu vị của từng dân tộc.

“Chúng tôi cố gắng đa dạng hóa các sản phẩm của mình để bắt kịp với những xu hướng thị trường đang thay đổi nhanh chóng và khẩu vị của nhiều khách hàng” - KGC cho biết.

VĂN BIÊN
(Theo Koreatimes)

Nhân sâm có thể giúp điều trị trầm cảm?

GS Andrew Tasker (giữa) được cấp 30.000USD để nghiên cứu tác dụng chữa trầm cảm của nhân sâm. Ảnh: Upei

Giáo sư Andrew Tasker - Trường Cao đẳng Atlantic Veterinary, Canada - vừa được tài trợ 30.000USD từ quỹ đầu tư Đại học Prince Edward Island để nghiên cứu tác dụng của nhân sâm với bệnh trầm cảm.

Tasker cho biết: “Đây là ý tưởng riêng của tôi. Hiện chưa có dữ liệu sơ bộ về vấn đề này. Tuy nhiên nhiều thế kỷ qua, đông y đã dùng nhân sâm để điều trị chứng rối loạn trầm cảm. Theo tôi, các hoạt chất ginsenosides trong

nhân sâm có thể là tác nhân đem đến công dụng đó. Y học phương Tây có thể tìm ra thuốc điều trị bệnh trầm cảm từ việc nghiên cứu vấn đề này”.

Ông Tasker cho biết, dù đây mới chỉ là khởi đầu và chưa thu thập được nhiều bằng chứng, ông tin rằng nghiên cứu này rất đáng được triển khai. Vị giáo sư nhấn mạnh, dù trước đây đã có một vài nghiên cứu về tác dụng của ginsenosides đối với một số bệnh thần kinh

khác, nhưng việc dùng nó để điều trị trầm cảm là ý tưởng hoàn toàn mới. Theo ông, tuy hiện nay có rất nhiều loại thuốc được sản xuất để điều trị chứng trầm cảm, nhưng không có nhiều sản phẩm thực sự phát huy tác dụng.

“Hiệu quả của thuốc lẽ ra phải thấy được một cách nhanh chóng, nhưng thực tế đôi khi phải mất hàng tuần, thậm chí hàng tháng mới bộc lộ đôi chút công hiệu. Ngoài ra, tỷ lệ người sử dụng hiệu quả các loại

thuốc này không cao. Điều đó chứng tỏ chúng ta còn nhiều điều chưa rõ ràng về các rối loạn trầm cảm và khả năng điều trị căn bệnh này vẫn rất hạn chế”.

Tasker đã lên kế hoạch thử nghiệm trên những con chuột đã được biến đổi gene để mắc bệnh trầm cảm. Ông sẽ cho chúng dùng thuốc kết hợp với ginsenosides rồi quan sát và nghiên cứu tác dụng của thuốc đối với chúng.

LƯƠNG NGỌC
(Theo CBC)

CÔNG NGHỆ BẢO VỆ AN NINH TƯƠNG LAI:

Nhà chống trộm hay nhà giam siêu hiện đại?

Tới năm 2025, súng máy thực tế ảo, robot an ninh và máy bay không người lái sẽ tham gia bắt trộm ngay tại nhà. Tuy nhiên, sự hoàn hảo, bất khả xâm phạm của những ngôi nhà chống trộm công nghệ cao có thể biến chủ nhân thành tù nhân.

BÙNG NỔ THIẾT BỊ AN NINH TẠI NHÀ

Một khảo sát của Công ty thiết bị an ninh ADT trên 2.000 chủ nhà ở Anh cho thấy, 60% bất an về nguy cơ trộm cắp khi ở nhà; 15% cho biết việc cảnh sát địa phương giảm nhân sự khiến họ lo ngại hơn về nguy cơ bị đột nhập. Tình trạng lo sợ đó thúc đẩy thị trường thiết bị an ninh tại nhà tăng nhanh. Theo báo cáo của hãng nghiên cứu thị trường Technavio (Anh) tháng 2/2016, riêng thị trường hệ thống an ninh không dây tại nhà đã có thể đạt tới 32 tỷ USD vào năm 2019.

"Nhiều nhà cung cấp đang phát triển các giải pháp được tùy chỉnh theo yêu cầu cụ thể của khách hàng. Chẳng hạn, hãng Honeywell phát triển thiết bị cho phép kết nối với điện thoại thông minh và máy tính bảng để mở khóa cửa" - Amrita Choudhury, hãng Technavio - nói.

Lớn nhất thị trường này là phân khúc camera an ninh tại nhà với giá trị ước đạt 7,59 tỷ USD vào năm 2019. Trong nay mai, camera sẽ có các tính năng kết nối wifi, tự sạc pin và được truy cập thông qua các thiết bị có hệ điều hành Android, iOS,

có thể tương tác hai chiều, chuyển động và cảnh báo âm thanh, ghi lại các hoạt động, cho phép siết chặt an ninh quanh nhà.

Phân khúc lớn thứ hai sẽ là các thiết bị như ổ khóa điện tử thông minh có thể tự động khóa lối đi lại, chống sự xâm nhập bất hợp pháp. Khóa thông minh sẽ nhanh chóng chiếm lĩnh khi xu hướng Internet of things (IoT) lan rộng tới không gian nhà ở. Tiếp sau đó sẽ là phân khúc thiết bị cảm biến và phát hiện xâm nhập. Phân khúc này trong năm 2014 có doanh thu 3,29 tỷ USD.

CÔNG NGHỆ GIÚP CHỦ NHÀ BẮT TRỘM

Không lâu nữa, camera nhỏ sẽ sử dụng phần mềm để nhận diện tên trộm và kích hoạt chuông cảnh báo. Ví dụ như hệ thống Neighbourhood Watch với tính năng báo động thông minh, có thể thu thập chi tiết hành vi những người lạ đáng ngờ trên phố, truyền tới các thiết bị khác để cảnh báo. Nó có thể báo động chống trộm với cường độ âm thanh, ánh sáng, buộc kẻ trộm bỏ cuộc với bàn tay trắng.

"Âm thanh chuyển cảnh báo tới kẻ đột nhập rằng các chi tiết đang bị ghi lại

Công nghệ chống trộm trong tương lai hứa hẹn một thị trường đắt giá.

Ảnh minh họa: INT

"Khi công nghệ tiếp tục phát triển và trở nên sẵn có, tất cả mọi người có thể làm cho ngôi nhà của mình trở nên bất khả xâm phạm mà vẫn không phải cảm thấy mình đang sống trong một pháo đài" - Gail Hunter.

và nhà chức trách sẽ biết được. Nếu thiết bị phát hiện ra đây là kẻ trộm nổi tiếng thì thậm chí nó còn đọc cả tên" - ADT cho biết.

Trong tương lai, vũ khí an ninh ảo còn có thể thực hiện tấn công mô phỏng khiến kẻ trộm phát hoảng. "Trạm súng máy, hàng rào điện, mìn và laser công suất cao không được chấp nhận trong thực tế, nhưng điều đó không ngăn chặn

thiết bị thực tế ảo" - TS Pearson, nhà tương lai học của ADT - nói.

Các robot an ninh được điều khiển từ xa có thể mở cửa và tắt đèn để giúp ngôi nhà trông như có người đang ở. Xung quanh hàng rào có thể thiết kế các vật liệu thông minh có khả năng kích hoạt chuông báo động khi có người muốn trèo qua. Nếu kẻ trộm tiếp tục xâm nhập,

ngôi nhà có thể dùng hệ thống súng nước bắn chất hóa học để đánh dấu kẻ trộm. Các máy bay không người lái trên nóc nhà có thể chụp video và hệ thống robot cảnh sát gắn đó sẽ tới bắt giữ tội phạm nhờ nhận diện từ dấu vết của chất hóa học bắn ra từ súng nước. Thậm chí khi kẻ trộm trốn thoát, máy bay không người lái có thể đuổi theo và giúp cảnh sát truy tìm tung tích.

Các chuyên gia của ADT tiên đoán, những công nghệ bắt trộm đó sẽ phổ biến vào năm 2025. "Khi công nghệ tiếp tục phát triển và trở nên sẵn có, mọi người đều có thể làm cho nhà mình trở nên bất khả xâm phạm mà vẫn không cảm thấy mình đang sống trong một pháo đài" - Gail

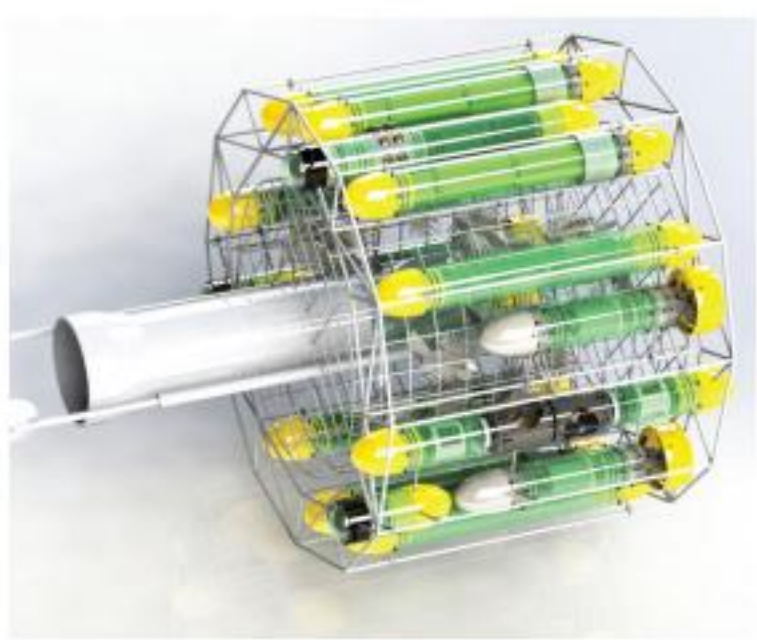
Hunter, phát ngôn viên của ADT - cho biết.

Tuy nhiên, một số chuyên gia băn khoăn về tính hai mặt của các công nghệ chống và bắt trộm tại nhà này. Dù mỗi người đều có quyền bảo vệ tài sản, có thể liên kết với hàng xóm để giám sát cộng đồng, thì trong thế giới kết nối và chia sẻ dữ liệu hiện nay, các công nghệ bắt trộm có thể thành con dao hai lưỡi.

Một khi xã hội được bao phủ bởi các thiết bị công nghệ an ninh tại nhà, điều đó cũng dẫn đến tập trung hóa hệ thống này dưới sự kiểm soát của các tổ chức và cá nhân khác - kể cả nhà chức trách. Theo đó, có thể bạn sẽ biến ngôi nhà của mình từ một nơi riêng tư trở thành "nhà giam".

VĂN BIÊN

Mỹ dùng robot tiêu diệt loài cá xâm lấn

Robot được chế tạo để tiêu diệt cá mao tiên.

Ảnh: PBS

Chuyện tưởng như chỉ có trong phim viễn tưởng sắp diễn ra tại Mỹ. Nước này đã lên kế hoạch dùng đội quân robot truy tìm và phóng điện diệt cá mao tiên ở ngoài khơi bờ biển Florida, vùng Caribbean, Bermuda. Loại cá này vốn không phải là động vật bản địa. Chúng đến và sinh sôi nảy nở nhanh chóng, tranh giành hết thức ăn khiến các loài cá bản địa rất khó tồn tại, ảnh hưởng gián tiếp đến sự sinh tồn của các rặng san hô.

Trước tình hình đó, phần lớn chuyên gia môi trường thống nhất rằng việc tiêu diệt cá mao tiên là cần thiết. Các tổ chức bảo vệ động vật tại Bermuda đã làm nhiều cách, thậm chí tổ chức các giải đấu săn cá mao tiên nhưng đều không hiệu quả, bởi lẽ loài sinh vật này có đến hàng triệu con và họ không đủ số thợ lặn để tiêu diệt chúng.

Colin Angle - Giám đốc điều hành Công ty iRobot - đã đưa ra ý tưởng chế

tạo robot tiêu diệt cá mao tiên. Ông là người đặt nền móng cho Rise - một tổ chức phi lợi nhuận của các nhà khoa học và kỹ sư tình nguyện. Rise đưa ra hai thiết kế ROV, một trong số đó sử dụng cánh tay robot với một cặp điện cực có khả năng tạo ra dòng điện tiêu diệt con cá, sau đó thu thập làm thực phẩm.

"Khi con cá bị các đầu dò bao vây, dấn vào giữa, nó sẽ nhanh chóng bị hạ gục" - John Rizzi - Giám đốc điều hành của Rise - nói.

Tuy dự án vẫn còn trong giai đoạn đầu phát triển, các chuyên gia khẳng định dự án sẽ nhanh chóng được triển khai. Vấn đề hiện nay là làm sao để cá mao tiên không sợ hãi và bơi đi mất khi robot tiến đến gần. Rise đã thử nghiệm các cơ chế trong một hồ cá và đạt kết quả tốt. Điều này một phần nhờ loài cá này cậy có gai độc để xua đuổi kẻ săn mồi, ít khi chạy trốn khi bị tiếp cận.

NGỌC ANH (Theo PBS)

Người tiền sử đến châu Mỹ bằng cách nào?

Một trong những giả thuyết được coi là thuyết phục nhất là người tiền sử đi theo đường bộ suốt 1.450km từ Alaska đến Montana. Tuy nhiên, nghiên cứu mới đây của các nhà khoa học Đan Mạch, Canada và Mỹ đã bác bỏ giả thuyết này.

KHÔNG THỂ ĐI BẰNG ĐƯỜNG BỘ

Vấn đề người cổ đại di cư đến Bắc Mỹ như nào luôn thu hút giới khoa học. Giả thuyết những cư dân đầu tiên của châu Mỹ đến tân thế giới bằng đường bộ được nhiều người ủng hộ nhất. Nhiều học giả tin rằng vào cuối kỷ băng hà - cách đây 13.000 năm, nhiệt độ bắt đầu tăng, làm tan những khối băng khổng lồ bao phủ Canada và miền bắc nước Mỹ, mở ra một hành lang không băng đá dài 1.450km ngoằn ngoèo từ Alaska đến Montana. Người cổ đại nhờ đó mà di cư từ châu Á sang châu Mỹ.

Tuy nhiên, nghiên cứu mới công bố của Mikkel Winther Pedersen - Trung tâm GeoGenetics, Đại học Copenhagen (Đan Mạch) - đã bác bỏ giả thuyết này - theo Tạp chí Nature. Nhóm đã tái tạo môi trường của hành lang không băng đá để xem nếu chỉ sống bằng săn bắn và hái lượm, người cổ đại có thể vượt qua hành trình dài và gian khổ như vậy không. Họ cũng nghiên cứu một loạt hồ ở miền tây Canada dọc tuyến đường kể trên, bởi tin rằng dưới đáy hồ vẫn còn nhiều lớp trầm tích cổ đại chứa DNA của hệ động, thực vật khu vực này hàng nghìn năm qua.

Lấy mẫu trên mặt hồ

băng lạnh đến -30°C là một việc khó khăn. Một thách thức nữa là DNA cổ đại đã bị hủy hoại quá nặng để phân tích. Pedersen buộc phải dùng phương pháp "shotgun": Thu thập tất cả các đoạn DNA trong mẫu vật, phân tích để tìm ra đoạn DNA thuộc về loài nào trước khi sắp xếp lại.

Mọi việc hoàn tất, họ kinh ngạc khi DNA cổ đại từ đáy hồ chỉ ra rằng hành lang không băng đá không thể là môi trường sống của con người cho đến 12.600 năm trước - nhiều thế kỷ sau khi người cổ đại đầu tiên xuất hiện tại châu Mỹ. Điều này cho thấy người tiền sử không đi bộ qua hành lang này.

"Nghiên cứu của chúng tôi đã chỉ ra rằng những hành lang này đơn giản là mở ra quá muộn" - ông Mikkel Pedersen cho biết.

Kết quả này phù hợp với một nghiên cứu mới đây của Beth Shapiro và Peter Heintzman thuộc Đại học California (Mỹ). Họ xây dựng lại cây phả hệ của loài bò rừng sống trong hành lang không băng đá và cũng đi đến kết luận rằng loài này không thể sống tại hành lang cho đến 13.000 năm trước.

Vậy nếu không thể đến châu Mỹ bằng đường bộ, người cổ đại tới đây bằng cách nào? Theo GS Loren Davis - Đại học bang Oregon (Mỹ), có thể họ đi

Người châu Mỹ bản địa đến từ châu Á cách đây 23.000 năm.

Ảnh: Wikimedia

"Kết luận tổ tiên người châu Mỹ bản địa có thể đi theo tuyến đường ven biển Thái Bình Dương để vào châu Mỹ có nghĩa là chúng ta đang đi đúng hướng trên con đường đến với những khám phá quan trọng trong thời gian tới" - Loren Davis.

đường biển hoặc kết hợp giữa đi thuyền và đi bộ dọc bờ biển Thái Bình Dương. Tuy nhiên, tìm bằng chứng là việc khó khăn khi hầu hết các địa điểm dọc tuyến đường ven biển đã bị vùi dưới nước.

NGƯỜI CỔ ĐẠI ĐẾN CHÂU MỸ THEO LÀN SÓNG DUY NHẤT

Trước nghiên cứu của Pedersen ít lâu, các nhà

khoa học Loren Davis, Maanasa Raghavan và Eske Willerslev - cũng thuộc Trung tâm GeoGenetics, Đại học Copenhagen - đã công bố nghiên cứu đáng chú ý về làn sóng di cư vào châu Mỹ - theo tờ Oregonstate.

Để xác định nguồn gốc của người Mỹ bản địa ngày nay, các chuyên gia đã nghiên cứu trình tự bộ gene của con người hiện đại từ châu Mỹ, Siberia và

châu Đại Dương, so sánh chúng với mẫu vật của những người cổ đại từ cả hai chi nhánh của di cư.

Phân tích dữ liệu di truyền cổ xưa và hiện đại, nhóm nghiên cứu phát hiện tổ tiên ngày nay của người châu Mỹ bản địa tiến vào Mỹ một lần duy nhất từ Siberia đến eo biển Bering rồi tỏa đi khắp châu Mỹ cách đây hơn 23.000 năm. Sau đó, làn sóng này chia làm hai nhóm người cổ là Athabascans và Amerindians khoảng 13.000 năm trước đây.

Họ cũng nêu giả thuyết giống với nhóm của Pedersen, rằng tổ tiên của người châu Mỹ bản địa di chuyển theo một con đường dọc bờ biển Thái Bình Dương trên con đường chinh phục tân thế giới.

Sau đó, các nhóm người

Amerindians cũng như Athabascans đã chia tách để tản ra khắp Bắc Mỹ, trong khi các nhóm người chủ yếu là Amerindians tiếp tục tiến về Nam Mỹ theo con đường dọc bờ Thái Bình Dương.

Các nhà khoa học cho rằng giả thuyết này phù hợp một cách chặt chẽ với các bằng chứng khảo cổ học từ thời kỳ tiền sử.

"Nghiên cứu này có ý nghĩa lớn đối với các vấn đề khảo cổ chúng tôi đang theo đuổi. Kết luận tổ tiên người châu Mỹ bản địa có thể đi theo một tuyến đường ven biển Thái Bình Dương để vào châu Mỹ có nghĩa là chúng ta đang đi đúng hướng trên con đường khám phá quan trọng trong thời gian tới" - ông Davis nói.

NGỌC HOAN

Nghiện cà phê có thể do gene

Nhiều người nghiện cà phê không phải do thói quen mà do gene.

Ảnh: Huffpost

Để xác định gene có vai trò nào trong việc con người uống ít hay nhiều cà phê hay không, các nhà khoa học tại Đại học Edinburgh (Scotland) đã phân tích dữ liệu di truyền của 1.200 người ở Italy và khảo sát xem họ uống bao nhiêu ly cà phê mỗi ngày. Trong đó, 370 người tại một làng nhỏ ở nam Italy, số còn lại sống tại 6 ngôi làng ở đồng bắc nước này.

Nhóm đã giải mã trình tự và nghiên cứu bộ gene

của từng người tham gia, sử dụng genome - tập hợp toàn bộ DNA của cơ thể, gồm tất cả các gene - để xem chúng có thể lý giải việc một số người có xu hướng uống nhiều cà phê hơn người khác. Kết quả, những người có biến thể gene PDSS2 thường uống ít hơn một ly cà phê mỗi ngày so với người thiếu biến thể gene này.

Để xác nhận phát hiện của mình, các nhà khoa học đã nhận rộng nghiên

cứ trên một nhóm 1.731 người đến từ Hà Lan. Họ thu được kết quả tương tự, nhưng tác động của biến thể gene đến số ly cà phê được tiêu thụ giảm nhẹ. Sự khác biệt này có thể do phong cách uống cà phê khác nhau giữa người Italy và người Hà Lan. Người Italy uống trung bình 2-3 tách mỗi ngày, trong khi người Hà Lan uống tới 6 tách.

Trưởng nhóm nghiên cứu Nicola Pirastu cho biết

các biến thể PDSS2 cản trở sự phân hủy caffeine, khiến nó ở lại trong cơ thể lâu hơn. Điều này có nghĩa người có biến thể gene này không cần uống nhiều cà phê để có được lượng caffeine lớn.

Ông Pirastu cho biết, nhóm cần nghiên cứu thêm để khẳng định kết quả trên và xác định rõ hơn mối liên hệ giữa việc uống cà phê và PDSS2.

VIỆT HƯNG
(Theo Nature)

CHUYÊN GIA TIẾT LỘ THÊM VỀ “THÁP BẮP” ĐÀ NẴNG:

Vách kính có “hệ số gây nóng” quá cao

Trao đổi với Báo Khoa học và Phát triển, ông Nguyễn Minh Muôn - Phó Tổng thư ký Hội Môi trường xây dựng Việt Nam, giảng viên cao cấp Đại học Kiến trúc Hà Nội - cho biết, loại vách kính toà nhà trung tâm hành chính Đà Nẵng có hệ số nhận nhiệt bức xạ mặt trời (SHGC) cao gấp đôi tiêu chuẩn.

LƯỢNG NHIỆT LỘT VÀO NHÀ GẤP 2,3 LẦN QUY CHUẨN

Trong các số báo 34, 35 (ra ngày 18/8 và 25/8), Báo Khoa học và Phát triển đã đăng ý kiến của nhiều chuyên gia về nguyên nhân và các giải pháp khắc phục tình trạng nóng và thiếu oxy ở Trung tâm hành chính Đà Nẵng (người dân vẫn gọi là tháp bắp). Để đánh giá chính xác thực trạng toà nhà, mới đây Cục Giám định nhà nước về chất lượng công trình xây dựng, Bộ Xây dựng đã tổ chức giám định toà cao ốc này.

Ông Nguyễn Minh Muôn - chuyên gia được cục mời tham gia đoàn giám định - tiết lộ, hệ thống điều hoà không khí để làm mát toà

Toà nhà Trung tâm hành chính Đà Nẵng.

Ảnh: Cao Thái

nhà đã được tính toán và thiết kế đúng với công suất 18.000 tấn lạnh; chỉ cần lưu ý thêm việc chăm sóc, bảo trì và điều khiển hệ thống này. Ví dụ như ở một vài tầng, giải nhiệt gió bị đặt trong không gian kín, cần mở cửa sổ cho thông thoáng.

Phó Tổng thư ký Hội Môi trường xây dựng Việt Nam cho biết, vấn đề chính nằm ở phần vỏ của “bắp ngô” này. Toà nhà bọc bằng kính của hãng Saint Gobain/Shanghai Yaohua Trung Quốc, theo catalogue là kính hộp Low-E bán cường lực 6mmHS+12A+6mm. Việc kiểm tra kính cho thấy, hệ số SHGC là 0,46 - vượt 2,3

“Để tháp bắp bớt nóng, có thể ngăn một bức vách cách nhiệt bên trong vách kính hiện nay hoặc che bớt 50% diện tích vách kính bằng lớp tôn lạnh; hai là áp dụng tường kính hai lớp. Hai giải pháp này đều chỉ tiến hành ở mặt trong, nên hoàn toàn không ảnh hưởng tới vẻ đẹp của toà nhà” - ông Nguyễn Minh Muôn.

lần so với tiêu chuẩn quy định là 0,2. Do đó, lượng nhiệt bức xạ mặt trời xuyên vào trong nhà cũng lớn gấp 2,3 lần quy chuẩn.

“Với bức xạ mặt trời Đà Nẵng vào tháng 7, lúc 14h, nhiệt độ mặt trong kính có thể lên đến hơn 40°C. Bức xạ nhiệt từ mặt trong kính đã gây ra sự khó chịu do cảm giác nóng - lạnh không đều trên cơ thể bởi nhiệt độ không khí được duy trì ở mức 25°C. Đây chính là một trong những nguyên nhân gây khó chịu và ngột ngạt do sự bất đối xứng về phân bố nhiệt độ trong phòng tạo ra” - ông Muôn lý giải.

CẦN CỐ THÊM VÁCH CÁCH NHIỆT BÊN TRONG

Ông Nguyễn Minh Muôn cho rằng, để khẳng định toà nhà có thực sự thiếu khí và nóng hay không, cần đo các thông số vi khí hậu (nhiệt độ, độ ẩm, gió, nồng độ CO₂...) trong một tầng nhà điển

hình chứ không thể nói một cách cảm tính, vì nếu căn phòng được thiết kế cho 10 người mà tập trung tới 20 người thì nóng và ngột là đương nhiên.

Tuy nhiên, việc sử dụng loại kính Low-E có chỉ số SHGC quá cao rõ ràng đã khiến toà tháp bắp nhận lượng nhiệt bức xạ mặt trời nhiều hơn cần thiết. Ông Muôn đề xuất hai giải pháp khắc phục. Một là ngăn thêm một bức vách cách nhiệt bên trong các vách kính hiện nay (cách 30cm để chắn bức xạ nhiệt) hoặc che bớt 50% diện tích vách kính bằng cách ốp thêm lớp tôn lạnh ở mặt trong. Hai là áp dụng tường kính hai lớp (Double Skin Curtain Wall) kiểu lam chắn nắng (Sun Louver).

“Hai giải pháp nêu trên chỉ được tiến hành ở mặt trong toà nhà nên hoàn toàn không ảnh hưởng tới cái gọi là vẻ đẹp bên ngoài mà người thiết kế mong muốn” - ông Muôn nói.

LONG CHÂU

LỜI TOÀ SOẠN

Kính thưa quý độc giả.

Trang “Nhịp cầu” được mở tại trang 15 từ số báo này, là cách Báo Khoa học và Phát triển kéo gần hơn khoảng cách giữa độc giả và báo, giữa độc giả và các nhà khoa học, cơ quan nghiên cứu, cơ quan quản lý nhà nước về khoa học và công nghệ, để báo thực hiện tốt hơn vai trò cầu nối của mình. Độc giả có thể gửi ý kiến về báo, về các vấn đề báo nêu cũng như các thông tin, thắc mắc của mình theo địa chỉ email: khpt@most.gov.vn.

BAN BIÊN TẬP

Ý KIẾN ĐỘC GIẢ

TS TRẦN VĂN THẮNG - GIẢNG VIÊN ĐẠI HỌC KINH DOANH VÀ CÔNG NGHỆ HÀ NỘI

Tôi đã theo dõi và đặt báo Khoa học và Phát triển khoảng 6-7 năm nay. Với tôi, việc đọc báo giống như ăn cơm, như đáp ứng nhu cầu hít thở không khí hàng ngày của con người.

Những bài viết trong tờ báo đã giúp tôi có cách nhìn tổng quan về khoa học, có thêm nhiều thông tin, kiến thức về nhiều lĩnh vực khoa học và công nghệ, các thành tựu nghiên cứu trong nước và thế giới, về cơ chế, chính sách liên quan đến khoa học, công nghệ và việc đưa nó vào đời sống. Ở Báo Khoa học và Phát triển, tôi tìm thấy nhiều thông tin sâu, thú vị mà thông thường để thu thập được, người ta phải mất rất nhiều thời gian và công sức để tìm đọc từ nhiều nguồn tài liệu khác nhau.

Đặc biệt, tôi rất quan tâm đến các thông báo đăng tuyển chọn đề tài của các địa phương. Đây là thông tin mà tôi ít được tiếp cận và cũng chưa tìm thấy trên các báo khác. Qua thông tin đăng tuyển chọn đề tài, tôi biết được các địa phương đang cần gì ở khoa học và công nghệ, những nhu cầu đó có phù hợp với thế mạnh của mình hay không để xem xét việc đăng ký tham gia. Đối với tôi - một cán bộ vừa giảng dạy, vừa nghiên cứu khoa học - thời gian rất hạn hẹp, chính vì thế những thông tin như vậy giúp ích rất nhiều cho tôi. Tôi rất mong báo duy trì và phát huy.

D.ĐOÀN (Ghi)

SỞ KH&CN THỪA THIÊN - HUẾ CẢM ƠN BÁO KHOA HỌC VÀ PHÁT TRIỂN

Sau khi Báo Khoa học và Phát triển (số 33, ra ngày 11/8) thực hiện chuyên đề về nhãn hiệu chứng nhận và việc tỉnh Thừa Thiên - Huế được Cục Sở hữu trí tuệ, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) cấp nhãn hiệu chứng nhận “Bún bò Huế”, Sở KH&CN Thừa Thiên - Huế đã gửi thư cảm ơn đến tòa soạn.

Thư viết: “Sở KH&CN Thừa Thiên - Huế trân trọng cảm ơn quý báo đã quan tâm, chia sẻ các bài viết với nội dung thiết thực trong lĩnh vực KH&CN nói chung và lĩnh vực sở hữu trí tuệ nói riêng, đặc biệt là số báo đề cập đến việc đăng ký nhãn hiệu chứng nhận cho đặc sản “Bún bò Huế” được dư luận quan tâm trong thời gian gần đây. Sở KH&CN kính chúc quý báo tiếp tục có những bài viết hay, sâu sắc và thiết thực trong thời gian tới”.

PV

Tiếp cận “bản sao Trái đất” sau 50 năm?

Khoảng cách gần nhau giữa Trái đất và Proxima b - hành tinh được cho là có điều kiện phát triển sự sống - cùng sự tiến bộ về công nghệ khiến các nhà khoa học hy vọng rằng tàu vũ trụ có thể đến hành tinh mới phát hiện này trong 50 năm tới.

Các nhà khoa học thuộc Đài thiên văn Nam Âu (ESO) và Đại học Harvard vừa tìm ra Proxima b - hành tinh đã được xem là “người anh em” của Trái đất với những điều kiện gần như hoàn hảo để phát triển sự sống.

HÀNH TINH CÓ BẦU TRỜI MÀU ĐỎ

Theo Nature, Proxima b quay quanh ngôi sao lùn đỏ gần hệ Mặt trời nhất là Proxima Centauri - ngôi sao nhỏ nhất trong hệ thống sao Centauri Alpha. Nó có “các điều kiện hoàn hảo để hỗ trợ sự sống như Trái đất”, lớn hơn Trái đất khoảng 30%, đủ ấm áp để nước lỏng có thể tồn tại, gần như chắc chắn có đất, đá, thậm chí cả khí quyển.

Trước nay đã có nhiều hành tinh tương tự được phát hiện. Điều đặc biệt ở Proxima b chính là nó chỉ cách Trái đất 4,23 năm ánh sáng nên được coi là “bản sao hoàn hảo” gần địa cầu nhất, mở ra kỳ vọng khám phá, du lịch và kể cả di dân.

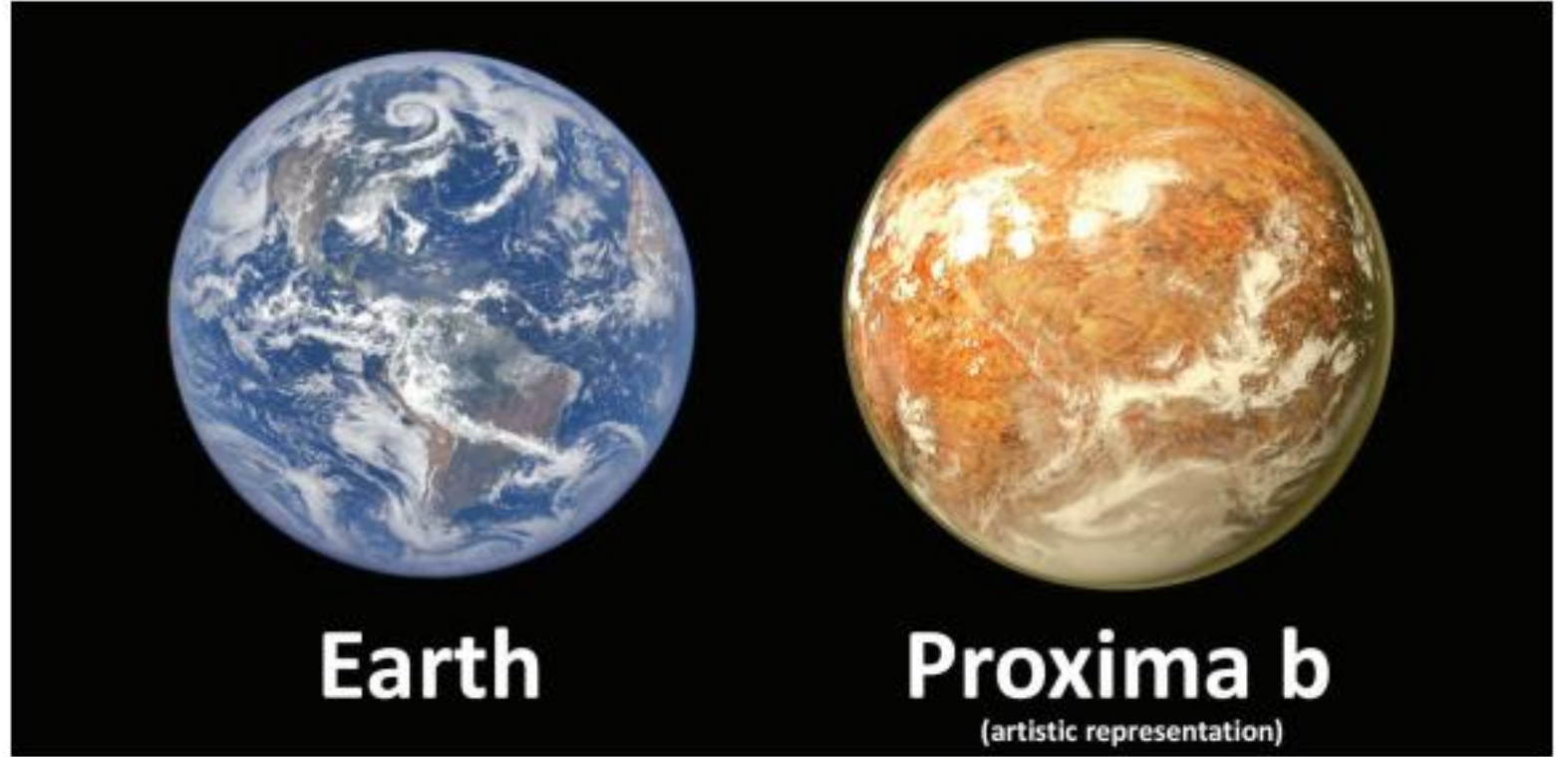
Proxima b được phát hiện qua dữ liệu về hiệu ứng Doppler từ các kính viễn vọng tại Chile. Các nhà nghiên cứu đã tìm

thấy thiên thể này qua các dữ liệu thu được từ năm 2000-2014 và 2016. Hơn 30 nhà thiên văn học đã phải mất nhiều thời gian nghiên cứu chuyển động của ngôi sao mẹ Proxima Centauri trước khi công bố phát hiện này ngày 24/8.

Dù được coi là bản sao của Trái đất, nhưng Proxima b vẫn có khác biệt đáng kể. Khoảng cách giữa nó và sao mẹ chỉ bằng 5% khoảng cách giữa Trái đất và Mặt trời nên chỉ mất 11,2 ngày để quay một vòng quanh quỹ đạo. Điều này cộng với việc Proxima b chịu tác động của tia cực tím và tia X từ Proxima Centauri khiến nó có khí hậu rất khác Trái đất, môi trường chứa nhiều phóng xạ. Bầu trời của nó không xanh mà có một màu đỏ kỳ lạ. Nhiệt độ trên Proxima b dao động từ -90-30°C.

Dù vậy, các nhà khoa học khẳng định, Proxima b vẫn hội đủ các yếu tố để sự sống tồn tại. “Với một hành tinh có các điều kiện như Proxima b, hoàn toàn hợp lý khi cho rằng nơi đây có thể duy trì sự sống” - ông Guillem Anglada-Escude - đồng tác giả nghiên cứu - cho biết.

“Nếu những nghiên

Cặp song sinh Trái đất - Proxima b.

Ảnh: UPR

cứu sâu hơn xác nhận bầu khí quyển của Proxima Centauri phù hợp cho sự sống thì đây là một trong những phát hiện lớn nhất trong sự nghiệp của chúng tôi” - tiến sỹ John Barnes - ở Đại học Open (Anh), thành viên nhóm nghiên cứu nói.

DỰ ÁN KHÁM PHÁ PROXIMA B

Nhà vật lý học Stephen Hawking và tỷ phú Nga Yuri Milner có lẽ là những người vui mừng nhất khi biết tin về Proxima b. Hồi tháng 4, họ đã cùng tuyên bố kế hoạch gửi tàu thăm dò vũ trụ để tìm thông tin và sự sống ở một hệ thống sao gần đó. Ông Milner từng cam kết tài trợ 100 triệu USD cho dự án Breakthrough Starshot, với

mục đích chế tạo các tàu vũ trụ có vận tốc đạt 20% vận tốc ánh sáng với hệ thống động cơ đẩy laser. Chúng sẽ được gửi đến hệ thống sao gần Mặt trời nhất là Alpha Centauri.

Nhưng với việc tìm ra Proxima b, kế hoạch sẽ thay đổi. “Phát hiện này tiếp thêm sinh lực cho dự án, giúp chúng tôi có mục tiêu rõ hơn trong các sứ mệnh khám phá” - ông Abraham Loeb - thuộc dự án Breakthrough Starshot nói.

Ông Loeb cho rằng, sắp tới Breakthrough Starshot cần phóng một tàu vũ trụ có thiết bị chụp ảnh tối tân để tiếp cận Proxima b nhằm có được những tấm hình gửi về Trái đất. Đây là điều rất quan trọng nhằm xác định thiên thể này có màu xanh của đại dương,

“Việc tìm ra một bản sao của Trái đất ngay bên ngoài hệ Mặt trời là thành tựu lớn nhờ sự đam mê của rất nhiều nhà khoa học khắp thế giới. Hy vọng sự kiện này sẽ truyền cảm hứng cho các thế hệ tương lai. Bước tiếp theo sẽ là việc tìm kiếm sự sống trên Proxima b” - TS G.A.Escude.

sự sống hay chỉ toàn màu nâu của đất, đá.

Breakthrough Starshot cho biết sẽ sớm khởi động dự án này và phóng tàu vũ trụ trong khoảng 2-3 thập kỷ nữa, đặt mục tiêu đến Proxima Centauri sau đó khoảng 20 năm. Tiếp đến, những bức ảnh về Proxima b sẽ được gửi về và đến Trái đất sau 4,23 năm.

Các nhà nghiên cứu

lý giải, tàu thăm dò cỡ nhỏ là lựa chọn hợp lý để di chuyển đến Alpha Centauri vào thời điểm này. Bởi lẽ, các tàu vũ trụ truyền thống sẽ phải mất đến 20.000 năm mới có thể đến đích. Vấn đề quan trọng nhất hiện nay của dự án là tập trung nghiên cứu và chế tạo hệ thống động cơ đẩy bằng laser.

LÊ MAI (Theo Techtimes)

Ninh Bình: Bảo hộ tài sản trí tuệ để nâng giá trị các đặc sản

Một số logo sản phẩm thế mạnh của Ninh Bình.

Trong giai đoạn 2011-2015, thực hiện chương trình Hỗ trợ phát triển tài sản trí tuệ, tỉnh đã đề xuất 16 dự án và được Cục Sở hữu trí tuệ (SHTT), Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) phê duyệt triển khai 9 dự án. UBND tỉnh đã bố trí 30% kinh phí đối ứng để triển khai các dự án này. Hiện đã có 5 sản phẩm được Cục SHTT cấp văn bằng bảo hộ, gồm: Gạo Hương Bình, ngao Kim Sơn, cỏi Kim Sơn, đá mỹ nghệ Ninh Vân, cá tràu tiến vua. Các dự án còn lại đang chờ Cục SHTT cấp bằng bảo hộ.

Các dự án cũng đã thành lập mới và kiện toàn các tổ chức tập thể như: Hiệp hội Nghề cỏi tỉnh Ninh Bình, Hiệp hội Nghề đá Ninh Vân, Hội Sản xuất và Kinh doanh cá tràu tiến vua tỉnh Ninh Bình, Hiệp hội Sản xuất và Kinh doanh cơm cháy Ninh Bình, Hội Nghề thêu ren Văn Lâm - Ninh Hải.

Công tác đào tạo, phổ biến kiến thức, chính sách và pháp luật về SHTT cũng được Sở KH&CN Ninh Bình chú trọng thực hiện thông qua các lớp tập huấn, hội thảo, tuyên truyền nhằm hoàn thiện quy trình sản xuất, quy chế sử dụng nhãn hiệu tập thể, hệ thống logo, nhận diện cho các sản phẩm cỏi Kim Sơn, đá mỹ nghệ Ninh Vân, cơm cháy Ninh Bình, thêu Văn Lâm-Ninh Hải, dứa Đồng Giao, dê núi Ninh Bình, ngao Kim Sơn, gạo Hương Bình, cơm cháy Ninh Bình, mắm tép Gia Viễn, khoai lang Hoàng Long, khoai sọ Yên Quang...

Do một số dự án đang trong thời gian triển khai nên chưa đánh giá được hiệu quả tăng giá bán của các sản phẩm được bảo hộ. Tuy nhiên, bước đầu có thể thấy uy tín, sức cạnh tranh, sự nhận biết của người tiêu dùng đối với các sản phẩm được bảo hộ đang gia tăng. Thị trường tiêu thụ một số sản phẩm như đá mỹ

nghệ Ninh Vân, ngao Kim Sơn, dê núi Ninh Bình, dứa Đồng Giao... đã được mở rộng.

Việc triển khai các dự án về SHTT và tăng cường bồi dưỡng, tập huấn thời gian qua đã góp phần gia tăng số đơn đăng ký SHTT tại Ninh Bình. Cụ thể, trong giai đoạn 2011-2015, tỉnh Ninh Bình đã gửi Cục SHTT 264 đơn đăng ký các loại và đã có 125 văn bằng được cấp.

Có thể thấy, việc triển khai các hoạt động thuộc chương trình Hỗ trợ phát triển tài sản trí tuệ góp phần nâng cao sức cạnh tranh của sản phẩm được bảo hộ và khuyến khích, thúc đẩy doanh nghiệp tích cực chủ động đăng ký bảo hộ sở hữu công nghiệp; giúp các doanh nghiệp ngày càng nhận thức rõ và quan tâm hơn đến hoạt động xây dựng và phát triển thương hiệu.

MINH TUẤN